

Gemeente Assen

 Waar staan we nu en
wat gaan we nog doen?

 Financiële prognose

Najaarsnota 2016

Hoofdpijnen

Voorstel.....	3
Aanbieding	3
Terugblik Voorjaarsnota 2016.....	3
Stand van de beleidsuitvoering.....	4
Financieel resultaat Najaarsnota 2016	5
Overzicht prognose financieel resultaat 2016	6
Overzicht verwachte budgetoverhevelingen.....	6

Programma's

1. Wonen in Assen	7
2. Werken in Assen	12
3. Meedoen in Assen	18
4. Aantrekkelijk Assen	28
5. Samen werken aan Assen.....	32
6. Bedrijfsvoering.....	36
7. Vastgoed en grondbedrijf.....	40
8. Algemeen financieel beleid	43

Bijlage

I. Overzicht lasten en baten per programma en beleidsthema	50
--	----

Hoofdlijnen

Voorstel

De Najaarsnota 2016 vaststellen.

De uitvoeringsbudgetten voor de Wmo, de jeugdzorg en de participatie en de raming van de integratie-

uitkering sociaal domein door vaststelling van de tiende begrotingswijziging afstemmen op de middelen die het Rijk daarvoor in 2016 beschikbaar stelt.

Aanbieding

Hierbij bieden wij u de Najaarsnota 2016 ter behandeling en vaststelling aan. In de Najaarsnota rapporteren we en informeren we de raad over de stand van de beleidsuitvoering en het verwachte beloop van de financiën. Het gaat er hierbij om of we beleidsmatig en financieel op koers liggen. We willen daarin zo actueel mogelijk zijn en baseren ons om die reden op informatie die begin september over stand en voortgang van het beleid en de financiën beschikbaar was. Ook de financiële effecten van de recent verschenen septembercirculaire maken daar al onderdeel van uit. In de Najaarsnota geven we, vooruitlopend op de jaarrekening 2016 een eerste prognose van het financiële eindresultaat dat we in 2016 naar verwachting realiseren.

Inrichting en opmaak van de Najaarsnota zijn in 2015 in lijn met de andere planning- en controldocumenten vernieuwd. In de nu voorliggende nota trekken we die lijn door. Dat betekent dat de Najaarsnota 2016 eveneens als webversie beschikbaar zal zijn. We houden in de Najaarsnota qua rapportage vast aan het vertrekpunt 'geen bericht is goed bericht'. Als daar aanleiding toe is, melden we daarnaast echter ook andere bestuurlijk relevante ontwikkelingen.

Terugblik Voorjaarsnota 2016

In het kader van de Voorjaarsnota 2016 hebben we zowel gerapporteerd over de uitvoering van het voor 2016 vastgestelde beleid, als over ontwikkelingen die relevant zijn voor de beleidsinvulling voor de periode na 2016. We hebben aangegeven hoe we daar in de begroting 2017 mee om zouden willen gaan.

Voor het lopende jaar gaf de Voorjaarsnota 2016 aan, dat er zich geen grote veranderingen in de financiële positie en het begrotingsbeeld van Assen zouden gaan voordoen. We hebben de raad in mei gemeld dat die gezond en sluitend zouden blijven en gelijktijdig deelgenoot gemaakt van de risico's die daar mogelijk op van invloed zouden kunnen zijn. Reden waarom we financieel behoedzaam blijven manoeuvreren en om er

voor te zorgen dat er voldoende financiële ruimte beschikbaar is om tegenvallers als gevolg van bestaande risico's adequaat op te kunnen vangen.

De beleidsuitvoering en de realisatie van de ambities uit het collegeprogramma lagen op schema. Dat gold eveneens voor de tussentijds naar beneden bijgestelde bezuinigingen. De begroting 2016 bleef sluitend. We zijn niet vooruitgelopen op mogelijk positieve effecten van de landelijk en lokaal aantrekkende economie. Er waren, door de zogenaamde 'incidentele ruimte' daarvoor te benutten, voldoende middelen binnen de begroting beschikbaar om een aantal op dat moment actuele knelpunten in het beleid en in de bedrijfsvoering op te lossen.

Op diverse terreinen is merkbaar dat de Nederlandse economie zich aan het herstellen is. Met name de bouw van nieuwe woningen laat een duidelijk herstel zien. De dit jaar vastgestelde Woonvisie is het kader dat we daarbij gebruiken. Het is nu zaak om voor het eind van het jaar goede afspraken te maken met woningbouwcorporaties. Te meer omdat er ook een stevige opgave ligt voor de sociale huursector. Dit heeft mede te maken met het aantal statushouders dat aan Assen is toegewezen.

Veel statushouders doen een beroep op de bijstand. Bij deze nieuwkomers is er vaak nog sprake van een behoorlijke afstand tot de arbeidsmarkt. De economische groei leidt nog niet tot een afname van het aantal bijstandsuitkeringen. In het verleden zagen we dit effect ook pas na verloop van tijd optreden. Ook Alescon profiteert nog onvoldoende van het economisch herstel. Dit heeft uiteraard ook te maken met maatregelen vanuit het Rijk. Wij hebben het bestuur van Alescon opdracht gegeven het daardoor dreigende tekort zo veel mogelijk terug te dringen. Belangrijke voorwaarde hierbij is voor ons dat dit geen nadelige gevolgen voor de medewerkers mag hebben. Binnen het sociaal domein is STILA voor ons een uitstekend voorbeeld hoe actieve inwoners zelf initiatieven helpen mogelijk maken.

Een van de belangrijkste uitgangspunten voor dit college is dat we minder zelfsturend willen zijn en meer willen aansluiten bij initiatieven en knelpunten vanuit de samenleving. We zien dit op steeds meer terreinen terugkomen. Zo zijn we afgestapt van een actieve grondpolitiek en willen we meer in samenspraak met marktpartijen de ontwikkeling van bedrijventerreinen en woningbouwlocaties ter hand nemen.

Via gerichte trainingen rusten we onze medewerkers toe om zich deze nieuwe werkwijze eigen te maken. Door deze trainingen samen te doen met inwoners en maatschappelijke partners ontstaat een gezamenlijk vertrekpunt voor nieuwe samenwerkingsvormen.

De binnenstad blijft in onze economische en ruimtelijke opgave een belangrijk speerpunt. Nog dit jaar komen we met een uitvoeringsprogramma. Hiervoor werken we samen met een breed palet aan betrokkenen. Ook de nieuwe evenementenaanpak en cultuuragenda geven extra impulsen aan de aantrekkings-

kracht van onze binnenstad. Als Assen willen we volop bijdragen aan de klimaatdoelstellingen die internationaal in Parijs zijn afgesproken. Met het aanleggen van een zonneweide en het verduurzamen van onze gebouwen zetten we hiervoor belangrijke stappen. Ook onze inwoners laten zich op dit vlak niet onbetuigd. De zonnelening was in twee dagen overtekend.

De FlorijnAs projecten liggen op schema. Ook de komende periode zal dat volop merkbaar zijn in de stad. We hopen dat we daarbij op het begrip van onze inwoners kunnen rekenen als we ze vragen om te rijden of voor een ander vervoermiddel te kiezen. De opening van het bevaarbare Kanaal in 2017 laat zien dat we in staat zijn projecten binnen de planning af te ronden. De feestelijkheden daar omheen willen we graag met onze inwoners vieren.

Het inregelen van alle veranderingen binnen het sociaal domein blijft een complexe opgave. Dit heeft te maken met het feit dat het om nieuwe taken gaat en er lang sprake is geweest van onzekerheden. We hebben gemeend er goed aan te doen hierop met de nodige voorzichtigheid te reageren. Een van de gevolgen is dat over 2015 sprake is van een onderbesteding die in 2016 zichtbaar is geworden. Met onze nieuwe manier van inkoop gaan we volgend jaar op een andere manier samenwerken met aanbieders van jeugdhulp en Wmo. Het resultaat voor de inwoner staat hierin meer centraal. De nieuwe werkwijze is in goed overleg met aanbieders en cliëntenvertegenwoordigers ontwikkeld. Hierdoor kunnen we vanaf de start al rekenen op een stevig draagvlak onder betrokkenen. We zijn begonnen met een nieuwe opzet van de toegang tot zorg en ondersteuning. Nu Vaart Welzijn steeds meer op stoom komt en bekendheid geniet in de stad, dragen we met een gerust hart een aantal taken over. Het is van belang dat we de komende maanden benutten om onze inwoners goed te informeren waar zij terecht kunnen met hun vragen.

De verscherpte regels als het gaat om begroten en verantwoorden en de bevindingen van de accountant bij het opstellen van de jaarrekening vergen een extra inspanning. Inhoud, strekking capaciteitsbeslag en benodigde financiële middelen worden gepresenteerd in de in voorbereiding zijnde verbeteragenda aan de raad. Dit moet erin resulteren dat de raad de jaarrekening weer voor de zomer kan behandelen.

Financieel beeld

De financiële situatie blijft op basis van de als onderdeel van de Najaarsnota opgemaakte nieuwe financiële tussenstand gezond. Die tussenstand is gebaseerd op de informatie die begin september over de uitvoering van de lopende begroting bekend was.

Op basis van die bevindingen kunnen we concluderen dat de beleidsuitvoering dit jaar binnen de vastgestelde financiële kaders blijft verlopen en dat zich daarin geen grote financiële tegenvallers zullen voordoen. Verwachting is, dat er in de uitvoering van de diverse begrotingsprogramma's en in het sociaal domein sprake zal zijn van onderbesteding en/of hogere inkomsten (uit het gemeentefonds). Binnen het sociaal domein zijn die effecten aanzienlijk. Belangrijkste oorzaak daarvan is de afwikkeling van financiële verplichtingen in de uitvoering over 2015, met name van de Wmo.

Daarnaast voorzien we dat een aantal budgetten die in 2016 voor beleidsuitvoering beschikbaar zijn gesteld dit jaar om uiteenlopende redenen nog niet volledig behoeven, dan wel kunnen worden ingezet. Om die redenen moeten ze voor beleidsuitvoering naar 2017 worden overgeheveld. In het verdere verloop van de Najaarsnota lichten we de oorzaken van de verwachte onderbesteding en de hogere inkomsten nader toe en geven we aan wat de achtergronden en gevolgen van de noodzakelijke budgetoverheveling van 2016 naar 2017 zijn.

Eindejaarsprognose

Eindresultaat van onze bevindingen is dat we voor het lopende jaar afkoersen op een positief eindejaarsresultaat van rond € 3,7 miljoen. Dit resultaat bestaat voor € 1,7 miljoen uit niet of deels niet bestede budgetten die naar 2017 moeten worden overgeheveld. Het betreft een voorlopige inschatting; over de feitelijke omvang van de budgetoverheveling 2016-2017 wordt in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2016 definitief besloten.

Als we de nu voor 2016 voorziene budgetoverheveling in het beeld betrekken, resteert er dit jaar naar verwachting een positief exploitatie-/rekeningresultaat van rond € 2,0 miljoen. De effecten van de september-circulaire 2016 maken hier onderdeel van uit. In de prognose van € 2,0 miljoen is er vanuit gegaan dat het restantbudget 'onvoorziene uitgaven' van € 330.000 dit jaar nog wordt ingezet. Als dat niet het geval is valt ook dit restantbudget vrij ten gunste van het rekeningresultaat.

Sociaal deelfonds

Bij het opstellen van de eindejaarprognose is er van uitgegaan dat de binnen het sociaal domein voorziene financiële meevallers, conform de afspraken die daarover bij de overdracht van deze taken van Rijk naar gemeente zijn gemaakt, aan het gemeentelijke sociaal deelfonds worden toegevoegd. We hebben de omvang van die toevoeging voorlopig ingeschat op € 6,4 miljoen. Hiervan heeft € 5,2 miljoen betrekking op afwikkeling van verplichtingen in de uitvoering over 2015, met name van de Wmo.

Aandelen Enexis

We hebben besloten medewerking te verlenen aan het verzoek van de raad van bestuur van Enexis om een deel (20 à 40 %) van ons aandelenpakket aan het bedrijf te verkopen. Over exacte omvang ontstaat pas later dit jaar duidelijkheid, als bekend is welke keuzes de andere aandeelhouders hebben gemaakt. De opbrengst zal naar verwachting tussen € 5,8 en € 11,6 miljoen liggen. In de eindejaarsprognose is nog geen rekening gehouden met deze transactie. Intentie is om de opbrengst aan te wenden om de algemene reserve te versterken. De overdracht van de aandelen heeft eind dit jaar plaats. De feitelijke afwikkeling krijgt in de jaarrekening 2016 zijn beslag.

Eindejaarsprognose ultimo september 2016 (bedragen x € 1.000)

Programma's	Begroting	Prognose	Afwijking	V / N
Wonen in Assen	-258	-191	68	V
Werken in Assen	-27.634	-27.644	-10	N
Meedoen in Assen	-87.771	-88.657	-886	N
Aantrekkelijk Assen	-10.216	-9.861	356	V
Samen werken aan Assen	-4.365	-3.835	530	V
Bedrijfsvoering	-43.884	-43.084	800	V
Vastgoed en Grondbedrijf	-18.182	-18.095	87	V
Resultaat Programma's	-192.311	-191.367	945	V
Algemeen financieel beleid				
Onvoorzien/incidenteel	-346	-346	0	
Belastingheffing	16.260	16.260	0	
Financiering/Belegging	9.662	9.372	-290	N
Gemeentefonds	159.250	161.656	2.406	V
Bezuinigingstaakstelling	-258	60	318	V
Reserves en voorzieningen	2.055	3.177	1.121	V
Saldi kostenplaatsen	5.937	5.145	-792	N
Saldo	0	0	0	
Resultaat algemene Dekking	192.560	195.323	2.763	V
Prognose exploitatieresultaat	249	3.956	3.707	V
Prognose budgetoverheveling	0	1.680	-1.680	N
Eindejaarsprognose	249	5.636	2.027	V

Prognose budgetoverheveling (bedragen x € 1.000)

Programma's	Bedrag
Wonen in Assen	
Herstraten openbare ruimte	100
Realisatie geluidswal Baggelhuizen	150
Meedoen in Assen	
Jeugdhulp Homestart	150
Sport en gezonde leefstijl, GIDS	70
Meedoenbeleid, Klijsma-middelen armoedebelid	250
Jeugdzorg en Onderwijs, alles-in één-scholen	100
Aantrekkelijk Assen	
Uitvoeringsprogramma binnenstad	25
Samen werken aan Assen	
i-NUP	140
Bedrijfsvoering	
Invoering Zaakgericht Werken	380
Overbrenging milieu- en bouwarchief	140
Opleidingsbudget	175
Totaal prognose budgetoverheveling	1.680

Wonen in Assen

 Stand van zaken	augustus 2016	kosten
Woningbouw, woonplan en ruimtelijke ordening		
Openbare ruimte		
Bereikbaarheid, verkeer en vervoer		
Duurzaamheid		
Bezuinigingen		

Samenvatting programma

Het herstel op de woningmarkt zet door dankzij een lage rentestand en een hoog consumentenvertrouwen. Dit jaar werden al 165 nieuwe woningen opgeleverd en zitten er nog 430 in de 'pijplijn'. De druk op de sociale huursector blijft onverminderd groot. Assen ligt met de huisvesting van statushouders formeel op koers. Per 1 september is 65 % van de taakstelling gerealiseerd. Voor de implementatie van de Omgevingswet is met het presidium besproken welke stappen de raad in het komende najaar moet nemen om een ambitieniveau en planning vast te stellen.

Zoals in de Voorjaarsnota aangegeven, is er dit jaar niet voldoende budget om te voldoen aan de afgesproken opgaven die gesteld zijn binnen het dagelijks beheer van de openbare ruimte. De groot onderhoud projecten liggen qua voorbereiding en uitvoering op schema.

Het plan van aanpak voor de visie Mobiliteit is op 7 juli door de raad vastgesteld. De verkenning van de fiets-snelweg Assen Groningen gaat minder snel dan ver-

wacht. Het VMSA (verkeers management systeem Assen) nadert nu zijn afronding.

Aan de raad zijn de aangescherpte ambities in duurzaamheid gepresenteerd. Duurzaamheid wordt integraal vormgegeven en geborgd binnen de verschillende programma's. Er lopen verschillende projecten gericht op het tegengaan van klimaatverandering. In augustus 2016 is door gemeente en provincie een zonnepanelen subsidie ter beschikking gesteld. Deze was binnen twee dagen uitgegeven aan bewoners.

Het Duurzaamheidscentrum Assen kent steeds meer levendigheid, met activiteiten voor kinderen en volwassenen, een vol educatieprogramma en een groeiend aantal bezoekers.

Per 1 mei is de inzamelrequentie van het huishoudelijk afval gewijzigd. De invoering is succesvol verlopen. De eerste maanden laten zien dat er sprake is van een reductie van het restafval.

Waar staan we nu en wat gaan we nog doen?

Woningbouw, woonplan en ruimtelijke ordening

Woningbouw/woningmarkt

Het herstel op de woningmarkt zet door dankzij een lage rentestand en een hoog consumentenvertrouwen. Dit jaar werden in Assen al veel woningen verkocht en de belangstelling voor de recentelijk in verkoop gebrachte particuliere bouwkvelds is groot. De druk op de sociale huursector blijft onverminderd groot.

Dankzij het herstel van de koopmarkt wordt er momenteel veel gebouwd in Assen. Dit jaar werden al 165 nieuwe woningen opgeleverd en zitten er nog 430 in de 'pijplijn'¹. Voor de komende jaren wordt op meerdere locaties woningbouw voorbereid. Zo wordt de herontwikkeling van het Veemarktterrein de komende periode verder uitgewerkt binnen ruimtelijke en financiële kader zoals gepresenteerd tijdens de informerende raadsbijeenkomst van 30 juni 2016.

¹ Woningbouw in de 'pijplijn': vergunning verleend, maar de woning nog niet opgeleverd.

Huisvesting statushouders

Assen ligt met de huisvesting van statushouders formeel op koers. Per 1 september waren 119 statushouders gehuisvest. Dat is 65 % van de taakstelling van 183. Daarbij zijn wel 20 Alleenstaande Minderjarige Vluchtelingen (AMV-ers) meegeteld die feitelijk nog niet zijn gehuisvest. Ze zijn op grond van het bestuursakkoord van november 2015 al wel meegeteld voor de taakstelling. Deze jongeren, die onder de hoede van voogdij-instelling Nidos in Assen worden opgevangen, zullen alsnog moeten worden gehuisvest zodra ze 18 jaar worden.

Woonvisie Assen 2016

Eerder dit jaar is de Woonvisie Assen 2016 vastgesteld. Daarmee kregen de woningcorporaties op grond van de Woningwet de verplichting vóór 15 december nieuwe prestatieafspraken met de gemeente en de huurdersorganisaties te maken. Als eerste stap in dit proces hebben de zes woningcorporaties met bezit in Assen een 'bod' op de nieuwe woonvisie uitgebracht. Op basis hiervan gaan gemeente, woningcorporaties en huurdersorganisaties nieuwe prestatieafspraken maken.

Omgevingswet

Voor de implementatie van de Omgevingswet is met het presidium besproken welke stappen de raad in het komende najaar moet nemen om een ambitieniveau en planning vast te stellen. Het benodigde voorbereidingskrediet komt bij de begrotingsbehandeling 2017 of in een separaat voorstel.

Projecten

Diepstroeten

De ontwikkeling Woonpark Diepstroeten door Van Wijnen verloopt voorspoedig. De verkoop van zowel woningen als particuliere bouw kavels loopt goed. In de eerste helft van het jaar werden al 31 nieuwe woningen opgeleverd en er zitten nog eens 56 woningen in de 'pijplijn'. Er is een wijzigingsplan vastgesteld waarin de woningaantallen per deelgebied zijn aangepast. Het totaal aantal woningen in het plangebied blijft echter gelijk.

Kloosterveen II en III

Voor de doorontwikkeling van Kloosterveen is een Structuurvisie/plan MER voor het gehele resterende gebied Kloosterveen nodig. Het opstellen van deze structuurvisie is uitbesteed. Na vaststelling van de structuurvisie zal een bestemmingsplan in procedure worden gebracht.

Parallel aan de structuurvisie wordt een bestemmingsplan voor het deelgebied Kloosterveld voorbe-

reid. Vooruitlopend op dit bestemmingsplan wordt de bouw van veertig huurwoningen mogelijk gemaakt via een afwijkingbesluit.

Kloosterveste

De Buitenring Kloosterveste is volop in ontwikkeling. In de eerste helft van dit jaar werden 80 nieuwe woningen opgeleverd en zaten er nog eens 56 woningen in de 'pijplijn'. In het voorjaar werden 18 kavels voor particulier opdrachtgeverschap in verkoop gebracht. Op zes kavels is inmiddels een optie genomen.

Veemarkterrein

De plannen voor de herontwikkeling van het Veemarkterrein (plein en woningbouw) zijn eind juni gepresenteerd tijdens een informatieve raadsvergadering. Het plan wordt de komende periode verder uitgewerkt binnen de toen gepresenteerde ruimtelijke en financiële kaders. Het opstellen van een bestemmingsplan is inmiddels uitbesteed.

Openbare ruimte

Zoals in de voorjaarsnota aangegeven is er niet voldoende budget om te voldoen aan de afgesproken opgaven die gesteld zijn binnen het dagelijks beheer van de openbare ruimte. Er is een tekort van € 520.000 dat ten laste zal komen van het rekeningresultaat 2016. Het bedrag is vanaf 2017 structureel meegenomen in de meerjarenbegroting.

In 2016 is er twee keer een schouw gehouden om te meten of de beeldkwaliteit voldoet aan de gemaakte afspraken. Uit de schouwen is gebleken dat ondanks een uitzonderlijke groei de beeldkwaliteit in de wijken, zoals afgesproken voornamelijk op B niveau (basis) ligt. Uiteraard zijn er uitschieters naar boven (A niveau) en beneden (C en D niveau) en wordt er gestuurd op zo weinig mogelijk van deze uitschieters.

De groot onderhoud projecten liggen qua voorbereiding en uitvoering op schema. In de voorbereiding van deze projecten is nauw samengewerkt met Actium en de buurt.

Bereikbaarheid, verkeer en vervoer

Het plan van aanpak voor de visie Mobiliteit is op 7 juli door de raad vastgesteld. De visie wordt uitgewerkt. De vaststelling is naar verwachting in maart 2017.

De verkenning van de fietssnelweg Assen Groningen gaat minder snel dan verwacht. Onder regie van de provincie Drenthe is tot dusver gewerkt aan het formuleren van de opgave. Naar verwachting kan eind 2016 een plan van aanpak worden verwacht. Een kritisch onderdeel zijn de beschikbare financiën; van alle partners zal bij realisatie van de fietssnelweg een (forse) bijdrage worden gevraagd.

De aanpassing (onder andere extra fietsparkeerplaatsen en extra bushalte voor Cityline) aan het busknooppunt Marsdijk (Achilles) stond voor dit jaar op de planning. De aanpassing wordt uitgesteld naar 2017. Het Openbaar Vervoerbureau Groningen Drenthe ontwikkelt in 2016 een concept voor busknooppunten. Op basis van dit concept wordt het busknooppunt ingericht. De provinciale BDU-bijdrage voor de aanpassing kan worden doorgeschoven naar 2017 (BDU: Brede Doel Uitkering Verkeer en Vervoer).

De situatie rond Publiek Vervoer wordt behandeld bij het Programma Meedoen in Assen.

Het VMSA (verkeersmanagement systeem Assen) betreft een innovatief project waarbij gebruik wordt gemaakt van het netwerk van Sensor City. Het project kende hick ups in de opstart, maar nadert nu zijn afronding. Met het VMSA beschikt de gemeente over een actief parkeerverwijssysteem, alsmede dynamische panelen bij de invalsroutes van de stad om de automobilist te informeren. Het betreft een integraal systeem waarbij stoplichten (VRI's), parkeerverwijssysteem (PRIS) en informatieborden (DRIP's) aan elkaar zijn gekoppeld. Het systeem meet de verkeersintensiteit en de bezetting. Het project zal eind dit jaar naar verwachting binnen het begrote budget worden afgerond.

Duurzaamheid

Aan de raad zijn de aangescherpte ambities in duurzaamheid gepresenteerd, gebaseerd op analyse van de (inter)nationale ontwikkelingen en de situatie in Assen. De focus ligt op het tegengaan van klimaatverandering door stimuleren van de transitie naar duurzame energie en circulaire economie. Deze transitie betekent ook kansen voor renovatie van woningen, werkgelegenheid en nieuwe bedrijfsactiviteiten.

De activiteiten die nodig zijn om de ambities te halen, vallen onder veel programma's; zoals Wonen in Assen, Werken in Assen en Vastgoed en grondbedrijf. Duurzaamheid wordt integraal vormgegeven en geborgd binnen de verschillende programma's.

In de Woonvisie 2016 is duurzaamheid geborgd. Het oostelijk gebied van bedrijvenlandschap Assen-Zuid is aangewezen als zoekgebied voor een groot zonnepark.

De elektriciteit die de gemeentelijke organisatie verbruikt wordt duurzaam binnen Nederland opgewekt.

Uit onze projecten in de wijken en met bewonersgroepen blijkt dat inzicht in het eigen energieverbruik essentieel is om daar iets in te kunnen veranderen. Internationaal vindt hier veel onderzoek naar plaats. Samen met onder andere de Hanzehogeschool is regionale subsidie beschikbaar gesteld om de nieuwste inzichten toe te passen in Assen. Ook zijn subsidieaanvragen ingediend bij Europese fondsen.

In augustus 2016 zijn zowel door de gemeente als door de provincie budgetten voor het verstrekken van zonnelingen ter beschikking gesteld ter grootte van in totaal € 824.000. Deze zonnelening bleek weer zeer gewild en was binnen twee dagen uitgegeven aan bewoners. Vele bewoners waren te laat en hebben geen lening kunnen krijgen.

Het Duurzaamheidscentrum in Assen is een jaar open voor publiek. Het centrum kent inmiddels steeds meer levendigheid, met activiteiten voor kinderen en volwassenen, een vol educatieprogramma en een groeiend aantal bezoekers. Er komt een goede samenwerking op gang tussen partijen in het pand en met natuur- en milieuverenigingen. Een groeiende groep vrijwilligers helpt bij activiteiten, het bemensen van de informatiebalie en in de tuin. Het komende jaar willen we inzetten op verbreding van activiteiten en op versterking van de duurzame inhoud. Ook bouwen we de samenwerking met partijen verder uit.

Per 1 mei is de inzamelrequentie van het huishoudelijk afval gewijzigd. De invoering, waaronder de actie Assen 100-100-100, is succesvol verlopen. De eerste maanden laten zien dat er sprake is van een reductie van het restafval en een toename van plastic, metalen verpakkingen (blik) en drankkartons, papier en gft. Op basis van deze gegevens blijft de voor de volgende jaren geprognosticeerde besparing gehandhaafd.

In Drents verband is de dienstverlening door de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD) geëvalueerd. Dit heeft geresulteerd in een aantal aanbevelingen die vooral liggen op het vlak van de bedrijfsvoering. De hoofdaanbeveling is om de voortvarendheid door te zetten.

Wonen in Assen						(bedragen * € 1.000)
Beleidsthema	Actueel jaarbudget	Realisatie t/m aug	Prognose	Saldo	V / N	
lasten						
Woningbouw/woonplan	1.521	153	1.452	69	V	
Openbare ruimte	12.475	7.217	12.011	464	V	
Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	374	322	374	0		
Duurzaamheid	5.012	3.801	4.690	321	V	
Totaal lasten	19.382	11.493	18.528	854	V	
baten						
Woningbouw/woonplan	1.424	748	1.424	0		
Openbare ruimte	8.400	7.414	8.406	6	V	
Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	0	0	0	0		
Duurzaamheid	8.698	7.551	8.319	-379	N	
Totaal baten	18.522	15.713	18.149	-373	N	
Totaal saldo van baten en lasten	-860	4.220	-379	482	V	
mutaties in reserves						
storting reserves	113	0	527	-414	N	
beschikking reserves	715	68	715	0		
totaal mutaties in reserves	602	68	188	-414	N	
Resultaat	-258	4.288	-191	68	V	

Toelichting afwijkingen

Openbare ruimte € 470.000 V

Er is sprake van een voordeel op Herstraten nutsbedrijven. Het bedrag wordt meegenomen bij budgetoverheveling voor herstraten. (€ 100.000 V)

Door een verschuiving van derden naar bedrijfsvoering ontstaat een voordeel op Schoonhouden openbare ruimte. Dit wordt in de begroting 2017 aangepast. Betreft een uitzetting op bedrijfsvoering. (€ 200.000 V)

Door een subsidie op zwerfafval ontstaat een voordeel. (€ 80.000 V)

Door minder kosten aan gladheidsbestrijding ontstaat een voordeel. (€ 50.000 V)

Financiële afspraken met Alescon en de ISD resulteren in een extra inzet op het BOR-budget voor WSW-medewerkers en Meewerkers (zie ook Bezuinigingen Wonen in Assen). (€ 525.000 N)

Door uitstel van geplande investeringen ontstaat een voordeel. Het betreft een gesloten systeem en het voordeel zal toegevoegd worden aan de reserve. (€ 414.000 V)

Op de weekmarkt is sprake van een verschuiving van derden naar de bedrijfsvoering. De kosten worden wel meegenomen in de marktgeden. Het betreft een uitzetting op bedrijfsvoering, die per saldo geen effect heeft. (€ 50.000 V)

De inkomsten uit reclame-uitingen 2015 zijn hoger dan geraamd. De opbrengsten uit het derde en vierde kwartaal van 2015 zijn verantwoord in 2016. (€ 116.000 V)

Duurzaamheid € 58.000 N

De investering voor de geluidswal Baggelhuizen is lager dan geraamd. Dit bedrag wordt meegenomen bij budgetoverheveling voor de uitvoering in 2017. (€ 150.000 V)

Er wordt een nadeel op het product Bedrijfsafval verwacht. Optimalisatie van routes zorgt voor efficiëntere inzet van personeel en materieel. Zo ontstaat een voordeel in de bedrijfsvoering. Het nadeel op het product Bedrijfsafval zal door het voordeel in de bedrijfsvoering worden vereffend. Dit heeft daarom per saldo geen effect op het resultaat. (€ 208.000 N).

Prognose budgetoverheveling		bedrag (€ * 1.000)
Openbare ruimte herstraten nutsbedrijven		100
Duurzaamheid realisatie geluidswal Baggelhuizen		150
Totaal budgetoverheveling		250

Toelichting

Openbare ruimte herstraten nutsbedrijven

De baten gaan voor de kosten.

Duurzaamheid realisatie geluidswal Baggelhuizen

Project is in voorbereiding, realisatie in 2017.

Bezuinigingen Wonen in Assen		bedragen in € * 1.000		
Programma/beleidsthema	bezuinigingsmaatregel	begroot	prognose	status
Bezuinigingen bestuursperiode 2015-2018 (Minderen met Maat)				
Woningbouw/woonplan	Afschaffen subsidieregeling monumentenzorg	37	37	✓
Openbare ruimte	Beheer openbare ruimte	1.555	1.030	
	Meewerkers 3 maanden op uitkeringsbasis (groenbeheer)	150	150	✓
Totaal Wonen in Assen		1.742	1.217	

Toelichting

Beheer openbare ruimte

Door financiële afspraken met Alescon en de ISD is er een extra inzet op het BOR-budget voor WSW-medewerkers en Meewerkers (zie ook Financiële prognose). (€ 525.000 N)

Werken in Assen

 Stand van zaken	augustus 2016	kosten
Werkgelegenheid	✓	
Economische ontwikkeling en innovatie		
FlorijnAs en bedrijventerreinen	✓	
Bezuinigingen	✓	✓

Samenvatting programma

De Najaarsnota vertoont voor het programma Werken een beeld dat in lijn is met wat in de Voorjaarsnota werd aangegeven. Dit betekent ook dat er op een aantal onderdelen extra uitgaven gedaan worden, maar dat deze nog op te vangen zijn binnen de financiële kaders 2016. Er is sprake van licht economisch herstel, maar de trend dat meer mensen een beroep doen op een bijstandsuitkering heeft doorgezet. Oorzaken van deze stijging zijn:

- De effecten van de beperking van de instroom in de WAJONG- en SW uitkering.
- Op bepaalde gebieden van de arbeidsmarkt een mismatch tussen vraag en aanbod.
- Instroom van statushouders.

De arbeidsmarkt regio Groningen voldoet aan het aantal te realiseren afspraakbanen.

Het aantal mensen dat gebruik moet maken van schuldhulpverlening en bewindvoering is gestegen. Ook doen meer mensen een beroep op het Meedoenbeleid.

Op de meeste onderdelen verloopt het economisch programma volgens plan. Voor het doorlopen van de bestemmingsplanprocedure om het FOC Assen te realiseren, zal door de staten van de provincie Drenthe een besluit moeten worden genomen over de omgevingsvisie. Dit heeft gevolgen voor de planning. Deze ontwikkeling in de toeristisch recreatieve zone heeft ook geleid tot nieuwe initiatieven en investeringsvoornemens in hetzelfde gebied.

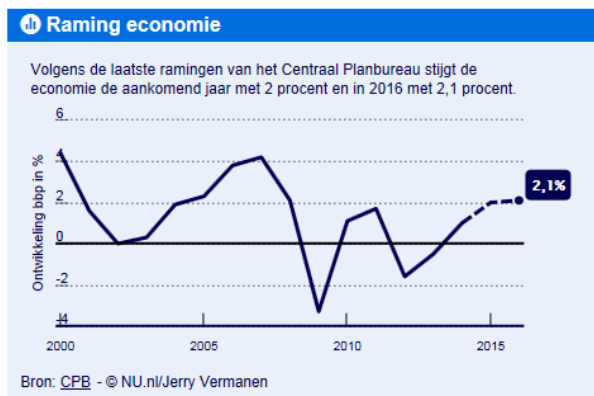
Voor het ontwikkelen van een programma voor de binnenstad hebben wij een procesmanager aangesteld. Zijn aanpak heeft hij aan de raad gepresenteerd.

Binnen het onderdeel innovatie en sensortechnologie zijn de ontwikkelingen rondom een eventuele aangepaste koers voor de toekomst op basis van de review die in december aan de raad word gepresenteerd in een stroomversnelling geraakt. Begin september hebben Incas3 en Sensor City onafhankelijk van elkaar de gemeente Assen en de provincie Drenthe op de hoogte gesteld van hun financiële problemen. Half september hebben wij gezamenlijk met gedeputeerde staten van de provincie Drenthe besloten aan Incas3 een lening te verstrekken als overbruggingsfinanciering. Samen met de provincie onderzoeken we de situatie bij beide stichtingen en gaan we na of er een structurele oplossing is voor de toekomst. Aan het eind van dit jaar worden de uitkomsten van het onderzoek en de re-view aan de gemeenteraad en de staten van de provincie Drenthe gepresenteerd en voorgelegd ter besluitvorming.

Het uitvoeringsprogramma van de FlorijnAs ligt op koers, zowel qua oplevering van projecten als financieel. Van elk deelproject geven wij een actuele stand van zaken.

De uitgifte van bedrijventerreinen loopt conform de afgegeven opbrengstenprognose in de begroting. In 2016 verwachten wij nog een enkele kavelverkoop op het bedrijventerrein. Laat in 2016 gedane verkopen zullen pas in 2017 juridisch en financieel hun beslag krijgen.

Werkgelegenheid

Op basis van de publicaties van het Centraal Planbureau (CPB) en het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV)² verwachten wij de komende jaren enig herstel van de arbeidsmarkt.

Bij een aantrekkende economie neemt de werkgelegenheid toe en daalt het aantal inwoners met een uitkering. In het noorden duurt het langer voordat de groei op gang komt en het herstel van de crisis merkbaar is.

Ook moet nog steeds rekening worden gehouden met de volgende ontwikkelingen:

- Door de wetwijziging vanaf 1 januari 2015 komen inwoners die functioneel beperkt zijn niet meer in aanmerking voor de WAJONG of WSW. Alleen jonggehandicapten die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn komen nog in aanmerking voor een uitkering bij UWV.
- Het aantal statushouders dat de komende jaren een extra druk zal gaan leggen op de gemeentelijke begroting. De besprekingen tussen de VNG en het ministerie over financiële compensatie zijn gaande. De uitkomst is nog onbekend.
- Verhoging van de AOW-leeftijd.
- Door de doorgaande automatisering blijft de arbeidsmarkt veranderen (waaronder robotisering).

De klantaantallen van de ISD nemen licht toe ondanks de licht groeiende economie. De begroting 2016 gaat uit van 2.120 cliënten, de prognose op 31 augustus 2016 bedroeg 2.142. De effecten van de toenemende arbeidsmarkt zullen mogelijk als na-ijlend effect pas in 2017 merkbaar zijn. Wij blijven de ontwikkeling over het aantal bijstandsgerechtigden nauwlettend volgen.

² Zie UWV Arbeidsmarktprognose 2016-2017

WPDA (Werkplein Drentsche Aa)

De nieuwe uitvoeringsorganisatie voor de Participatiewet, WPDA, is op 1 juli gestart. Sturing en verantwoording gebeurt op basis van een prestatieovereenkomst. Dit najaar wordt de eerste bestuursrapportage op basis van de prestatieovereenkomst aan de raad aangeboden. WPDA zal uiterlijk eind 2016 aangeven hoe zij cliëntenparticipatie gaat vormgeven.

Naar verwachting zal de WPDA eind 2016 het gemeentehuis betrekken. Meer informatie over de inhuizing vindt u in het programma Vastgoed.

Alescon

In de halfjaarlijkse rapportage 2016 geeft Alescon aan dat het resultaat op dit moment nog positief is, maar dat naar verwachting, vanwege seizoensinvloeden, aan het einde van het jaar een negatief resultaat geboekt zal gaan worden. Alescon gaat er van uit dat dit negatieve resultaat uit de reserves van Alescon kan worden gedekt.

De transitie van Alescon is complex vanwege de zeer uiteenlopende onderdelen die het betreft in combinatie met de financiële gevolgen van de afbouw SW (wetgeving). Gemeenten krijgen jaarlijks minder vergoeding voor de bekostiging van beschut werk. Alescon is gestart met de afbouw van joint ventures. De beoordeling om af te stoten dan wel te behouden, verkopen of joint ventures te liquideren, gebeurt aan de hand van beoordelingscriteria. De Participatiewet wordt uitgevoerd door WPDA waarbij zij gebruik maken van de kennis en kunde van Alescon. Zo biedt Alescon beschutwerkplekken, werkontwikkeltrajecten en proeftuinen aan. De Werkwinkel van Alescon gaat geleidelijk over naar WPDA, gelijk opgaand met de instroom van mensen die na 1 januari 2015 in aanmerking komen voor nieuw SW.

Voor beschut werk is Alescon de enige aanbieder. Er is een verkenning gaande naar het mogelijk detacheren van Alescon medewerkers naar de gemeente in verband met de werkzaamheden die zij al uitvoeren bij de eenheid Uitvoering.

In de Voorjaarsnota is aangegeven dat de financiële gevolgen van de gewijzigde SW wetgeving voor de zes gemeenten in beeld zal worden gebracht. De financiële gevolgen van de afname van Wsw personeel in combinatie met de teruglopende rijks subsidiebijdrage zijn vervolgens bevestigd via een second opinion. De conclusie is dat er in de komende jaren sprake is van een oplopend tekort bij Alescon tot € 6 miljoen. Alescon heeft van haar bestuur de opdracht gekregen dit tekort terug te brengen tot maximaal € 4 miljoen (be-

groting Alescon 2017 en de meerjarenraming). Het pakket aan voorgestelde maatregelen zal naast bedrijfsvoeringsmaatregelen mogelijk ook gevolgen hebben voor de diensten die Alescon aanbiedt. Uiteraard behouden alle Sw-medewerkers hun rechten en verandert hun beschermde status niet.

Economische ontwikkeling en innovatie

Factory Outlet Center

Begin 2016 heeft de raad besloten tot het doorlopen van de bestemmingsplanprocedure om het FOC Assen te realiseren. Vervolgens hebben wij gedeputeerde staten van Drenthe verzocht om medewerking. De besluitvorming hierover moet nog plaatsvinden. Dit heeft directe gevolgen voor de planning. Nadat besluitvorming door de provincie heeft plaatsgehad zal aan de raad een aangepaste planning ten aanzien van het proces rondom het FOC en de binnenstad worden voorgelegd.

Deze ontwikkeling van een FOC in de toeristisch recreatieve zone heeft ook geleid tot nieuwe initiatieven en investeringsvoornemens in hetzelfde gebied: het ijsbaancomplex, TT Plaza, TT World en het TT Circuit. Als het lukt om dergelijke initiatieven te realiseren, geeft dat een belangrijke impuls aan toerisme en recreatie. Ook liggen er kansen op het gebied van duurzaamheid.

Binnenstad

Begin 2016 besloot de raad tevens tot het opstellen en uitvoeren van een programma voor een aantrekkelijke binnenstad met bijhorend investeringsprogramma. Voor het opstellen van het programma hebben wij een procesmanager aangesteld. Begin oktober heeft hij zijn aanpak aan de raad gepresenteerd. Hij werkt op dit moment met alle stakeholders aan de ontwikkeling van het programma. De resultaten hiervan vormen het vertrekpunt voor de noodzakelijke transformatie naar een toekomstbestendige aantrekkelijke binnenstad.

REP-middelen

Voor inzet van de REP-middelen (REP: Ruimtelijk economisch programma) ligt onze focus op een aantal specifieke economische speerpunten: binnenstad,

TT Circuit en omgeving en sensor/innovatie. Inzet hierbij is om bestaande activiteiten te versterken en uit te bouwen (TT, sensor cluster), maar ook om nieuwe initiatieven, die goed zijn voor de versterking van de economische structuur, zoals het ijsbaancomplex, mogelijk te maken. Deze budgetten worden beschikbaar gesteld op het moment dat de uitwerkingsplannen van voldoende kwaliteit zijn en van besluitvorming zijn voorzien.

Innovatie en cluster sensortechnologie

Binnen het onderdeel innovatie en sensortechnologie zijn de ontwikkelingen rondom een eventuele aangepaste koers voor de toekomst op basis van de review die in december aan de raad wordt gepresenteerd in een stroomversnelling geraakt. Begin september hebben Incas3 en Sensor City onafhankelijk van elkaar de gemeente Assen en de provincie Drenthe op de hoogte gebracht van hun financiële problemen. Bij Incas3 betreft het een cashflowprobleem vanwege een late start van een aantal grote projecten en het ontbreken van eigen vermogen. Bij Sensor City is de oprichtingssubsidie aanzienlijk lager vastgesteld door Samenwerkingsverband Noord Nederland (SNN). Half september hebben wij daarom gezamenlijk met gedeputeerde staten van de provincie Drenthe besloten aan Incas3 een lening te verstrekken. Samen met de provincie onderzoeken we nu wat de situatie is bij beide stichtingen en gaan we na of er een structurele oplossing gevonden kan worden voor de toekomst. Wij hebben besloten hierin ook meteen de review van het sensorcluster te betrekken. De uitkomsten worden aan het eind van dit jaar aan de gemeenteraad en staten van de provincie Drenthe gepresenteerd en voorgelegd ter besluitvorming.

Zoals vermeld in de voorjaarsnota hanteren we een aangepaste strategie ten aanzien van innovatie en meer specifiek de kenniscampus sensortechnologie. Het gaat om het verbinden van het onderwijs in de volle breedte met bedrijven. De Hanzehogeschool wil bij een aantal grote thema's het bedrijfsleven nauw laten aansluiten op het onderwijs en een start-up klimaat faciliteren. Dit noemt de hogeschool innovatiewerkplaatsen. Voorbeelden van deze aanpak zijn de Health Hub in Roden en Entrance in Groningen. De Hanzehogeschool is wereldwijd met een aantal andere hogescholen koploper bij het creëren van start-ups. Op dit moment werken we met alle partijen van het sensorcluster en de provincie Drenthe aan een haalbaarheidsonderzoek voor een innovatiewerkplaats rondom de opleiding sensortechnologie, onder andere op het thema 'smart mobility'. Wij faciliteren dit onderzoek door mee te werken aan het verbinden van bedrijven, onderzoeken van locaties en invulling van de innovatie-agenda voor de bedrijven.

Het initiatief van het practoraat zorg en (sensor)technologie is ook een heel concreet voorbeeld van het verbinden van onderwijs met het bedrijfsleven. Het Drenthecollege en de Hanzehogeschool hebben afgelopen jaren met zorginstellingen in Assen en Drenthe geëxperimenteerd met een innovatiewerkplaats zorg en (sensor)technologie. Studenten, docenten, zorginstellingen en bedrijven werken aan concrete projecten om het aanbod van zorg en processen in de zorg te verbeteren. De vraag en oplossing voor verbeteringen komen direct vanuit wat de studenten en de cliënten in de praktijk ervaren. Het concept blijkt

aan te slaan. Alle betrokken partijen hebben aangegeven dit concept verder te willen ontwikkelen naar een structureel onderdeel van de opleiding en met betrokkenheid van zorginstellingen en bedrijven. Hiervoor is het 'practoraat zorg en (sensor)technologie' opgezet. Voor een opstartfinanciering van het practoraat is een aanvraag gedaan bij het landelijke subsidietraject Regionaal Investeringsfonds MBO. Samen met de provincie hebben wij besloten dit project te ondersteunen met co-financiering.

FlorijnAs en bedrijventerreinen

Algemeen

De raad wordt via de kwartaalrapportages op de hoogte gehouden van de voortgang van de projecten van de FlorijnAs. We treffen voorbereidingen om in december 2016 in de raad de actualisatie van de investeringsraming FlorijnAs 2016 te behandelen. Deze raming wordt gebaseerd op de prognoses van de uitgaven en inkomsten van de diverse projecten, inclusief de voorzieningen die binnen de projecten worden getroffen voor mogelijke risico's.

Blauwe As

Weiersbrug/Groningerbrug

In het belang van de voortgang van de projecten Weiersbrug en Groningerbrug en de relatie die het opleveren van deze twee bruggen heeft met het vaarseizoen 2017, is er een aanvullende overeenkomst met de aannemer afgesloten tot 'einde werk'. Middels deze vaststellingsovereenkomst komen beide partijen overeen onder welke voorwaarden het werk wordt afgemaakt. In dit scenario bestaat er voor de aannemer, behoudens situaties als 'niet geëxplodeerde explosieven', geen enkele ruimte meer voor claims op meerwerk.

Sluis II

De realisatie van de tweede sluis in het Havenkanaal is inmiddels in volle gang. Er is een tegenvaller met betrekking tot de milieukundige kwaliteit van de ondergrond. Het slib direct achter de damwand is sterk verontreinigd. Naast deze tegenvaller is er nog sprake van een aantal kleinere meerwerkclaims van de aannemer. We verwachten dat de uiteindelijke totale omvang van alle meerwerkclaims binnen het gestelde budget kunnen worden opgevangen. De tweede sluis zal medio januari 2017 worden opgeleverd aan de gemeente Assen.

Toekomstig beheer en onderhoud bruggen en sluisen

De Blauwe As als vaarverbinding nadert haar voltooiing. Het moment dat kan worden gestart met proefdraaien komt ook in zicht. Ten behoeve van deze try out fase zetten we in om mensen die bij de verschillende processen rondom beheer en exploitatie be-

trokken zijn tijdig aan elkaar te verbinden en kennis en ervaring te laten opdoen. Kinderziektes proberen we zo snel mogelijk te tackelen.

Stadsboulevard

Deelproject Stadsboulevard Noord – aanleg kruising Dr. A.F. Philipsweg – Abel Tasmanplein en aanpak Roldertunnel

Het bovenstaande deelproject is vanaf april in uitvoering gegaan. Het oude dek is verwijderd en er is gewerkt aan de tunnelbak en de constructie die de nieuwe dekken moeten gaan dragen. Het inhijzen van de nieuwe dekken (dekdelen) vindt plaats in oktober.

De aanleg van de kruising Dr. A.F. Philipsweg – Abel Tasmanplein is ook in uitvoering. Het nieuwe wegprofiel is zichtbaar en gedeeltelijk in gebruik. Een belangrijke mijlpaal was het asfalteren gedurende drie weken in de periode juli.

Er is uitgebreid gecommuniceerd over de genoemde werkzaamheden en bijkomende hinder die men kon verwachten. We hebben tijdens de uitvoering nauwelijks klachten ontvangen. De aannemer loopt voor op de planning. Verwacht wordt dat het project begin 2017 wordt afgerond.

Op het kruispunt Abel Tasmanplein – Rolderstraat bevindt zich tijdelijk een rotonde ten behoeve van de verkeersafwikkeling tijdens de werkzaamheden Overcingeltunnel Noord en Roldertunnel. Een definitieve inrichting van deze kruising voeren we op korte termijn vanwege het voldoende bereikbaar willen houden van Assen (Oost) niet uit. We gaan er van uit in 2018 een definitief ontwerp/bestek aan te besteden.

Deelproject Stadsboulevard Zuid - Overcingellaan – Europaweg Zuid

Het bestek voor de Overcingellaan en Europaweg Zuid is bijna gereed en zal eind dit jaar worden aanbesteed. De uitvoering staat gepland in de periode april 2017 tot april 2018 (gelijktijdig met het zuidelijk deel van de Overcingeltunnel). Bewoners en stakeholders worden kort voor de aanvang van de uitvoeringsperiode nogmaals geïnformeerd over de werkzaamheden.

Een omleidingsroute over de Port Natalweg en de Beilerstraat is noodzakelijk om het verkeer gedurende de uitvoering in zuidelijke richting de stad uit te kunnen laten rijden. De werkzaamheden om de Port Natalweg en Beilerstraat geschikt te maken als omleidingsroute zijn recent aanbesteed en in september in uitvoering gegaan. Over deze omleidingsroute en de toekomstige werkzaamheden is vooraf uitgebreid gecommuniceerd met de buurt. De omwonenden vrezen wel enige overlast, maar hebben over het algemeen begrip voor de situatie.

Tunnel De Maten

ProRail zal de aanleg van de nieuwe tunnel De Maten voorbereiden, aanbesteden en begeleiden. Deze werkwijze is verplicht, omdat ProRail de enige partij is die, op grond van de Spoorwegwet, op en aan het spoor mag (laten) werken. Na de noodzakelijke verwerving van het kantoor van de firma Nürnberger hebben wij aan ProRail aangegeven dat wij het project graag met spoed willen voortzetten. De gesprekken met ProRail hebben er inmiddels toe geleid dat er een nieuwe projectleider voor Assen is benoemd.

De uitvoering van dit werk staat gepland vanaf de periode april 2018 (na gereed komen Stadsboulevard Zuid) tot april 2019. Hierna zal de Dennenweg aangepakt worden, zodat het gehele project Stadsboulevard begin 2020 kan worden afgerond. ProRail heeft aangegeven dat zij de bouwtijd een half jaar langer inschat. De einddatum van het totale project zal hierdoor mogelijk verschuiven naar medio/eind 2020. Teneinde de einddatum naar voren te brengen hebben we in overweging om de Dennenweg in 2017 aan te pakken.

Stationsgebied

Stationsgebouw

In overleg met ProRail wordt de aanbesteding voorbereid van het nieuwe stationsgebouw. Tevens zal voor het stationsgebouw een realisatie overeenkomst (ROK) worden getekend met ProRail en de Nederlandse Spoorwegen. Voordat de ROK wordt ondertekend, wordt de belastingdienst gevraagd in te stemmen met de inhoud van de ROK. Deze instemming van de belastingdienst is noodzakelijk voor de gemeente Assen in verband met de verrekenbaarheid van de omzetbelasting.

De ruwbouw van de fietsenkelder is inmiddels aanbesteed en wordt uitgevoerd door de aannemer die ook de autotunnel bouwt. De ruwbouw van de fietsenkel-

der is gereed medio april 2017. Aansluitend vinden de werkzaamheden plaats aan het spoor (Sporen in Assen, de buitendienststelling is gepland van 15 tot en met 30 april 2017). Daarna kan de verdere bouw plaats vinden van het stationsgebouw. De verwachting is dat het nieuwe station medio 2018 gereed en functioneel zal zijn.

Voor de verwerving van het pand van ABN-AMRO lopen twee parallelle trajecten: de onteigeningsprocedure en een minnelijk traject. De uitkomst is op dit moment nog niet bekend. ABN-AMRO is actief op zoek naar een geschikte vervangende locatie.

Autotunnel

De bouw van de autotunnel ligt op schema. Het noordelijk deel van de autotunnel zal klaar zijn in april 2017. Vervolgens wordt begonnen met de aanleg van het zuidelijk deel dat klaar zal zijn in april 2018.

Sporen in Assen

Voor de realisatie van de perrontunnel is een realisatie overeenkomst opgemaakt met ProRail. De ruwbouw van de perrontunnel zal klaar zijn in april 2017.

Bedrijventerreinen

Naast een enkele kavelverkoop op Messchenveld is de verwachting dat dit jaar geen bedrijfsgronden meer worden geleverd. De lopende acquisitie voor bedrijfsvestiging zowel voor Messchenveld als Assen-Zuid is echter hoopgevend. De verwachting is dat mogelijk nog dit jaar één of meerdere koopovereenkomsten kunnen worden gesloten. Dit zal echter pas in 2017 leiden tot de juridische levering van de bouwkavel(s). De uitgifte loopt daarmee conform de afgegeven opbrengstenprognose voor de begroting van het grondbedrijf.

Werken in Assen						(bedragen * € 1.000)
Beleidsthema	Actueel jaarbudget	Realisatie t/m aug	Prognose	Saldo	V / N	
lasten						
Werkgelegenheid	55.146	37.194	54.737	409	V	
Economische ontwikkeling en innovatie	1.626	1.087	1.400	226	V	
FlorijnAs	37.821	-1.285	35.100	2.721	V	
Totaal lasten	94.594	36.996	91.237	3.357	V	
baten						
Werkgelegenheid	28.868	19.181	28.561	-307	N	
Economische ontwikkeling en innovatie	170	70	120	-50	N	
FlorijnAs	37.821	-1.286	35.100	-2.721	N	
Totaal baten	66.859	17.966	63.781	-3.078	N	
Totaal saldo van baten en lasten	-27.735	-19.031	-27.456	279	V	
mutaties in reserves						
storting reserves	252	0	413	-161	N	
beschikking reserves	353	0	225	-128	N	
totaal mutaties in reserves	101	0	-188	-289	N	
Resultaat	-27.634	-19.031	-27.644	-10	N	

Toelichting afwijkingen

Werkgelegenheid € 102.000 V

Het beleidsthema Werkgelegenheid heeft per saldo een nadelig resultaat van € 198.000. De uitkeringslasten BUIG (Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan gemeenten) zijn € 900.000 hoger, met name vanwege de lichte stijging van het aantal uitkeringen (inclusief zak- en kleedgeld) met 22 naar 2.142 en de loonkostensubsidie ad bijna € 500.000, waarmee in de begroting 2016 WPDA geen rekening is gehouden. De definitieve toekenning rijksbijdrage BUIG 2016 is recentelijk vastgesteld op € 27,264 miljoen, hetgeen een stijging is van € 274.000. Daarnaast wordt € 130.000 meer baten bijstandsdebiteuren verwacht. Ten opzichte van het door WPDA te besteden budget Participatiewet re-integratie wordt een voordeel verwacht van € 300.000, welk bedrag wordt gestort in het gemeentelijk sociaal deelfonds. Met betrekking tot de totale gemeentelijke budgetten voor sociale werkvoorziening verwachten we een voordeel van € 300.000.

Economische ontwikkeling en innovatie

Zoals hierboven vermeld, hebben wij een lening ad € 60.000 verstrekt aan Incas3 als overbruggingsfinanciering voor de cashflowproblemen van de stichting. Deze lening is gedekt uit de reserve Co-financiering regionaal economisch beleid.

FlorijnAs (en bedrijventerreinen) € 0

De begroting van 2016 was gebaseerd op een planning van de uitgaven van de FlorijnAs projecten voor het jaar 2016 van medio 2015. De uitvoering van, of de start van de uitvoering van de projecten in 2016 viel voor de meeste projecten iets later uit dan aanvankelijk gepland. Hierdoor zijn met name de geraamde uitgaven voor het Stationsgebied en de Stadsboulevard lager uitgevallen. De uitvoering van het programma FlorijnAs ligt wel op schema. De uitgaven en de dekking van de FlorijnAs projecten van enig jaar worden verantwoord via het programma Werken in Assen.

Bezuinigingen Werken in Assen				bedragen in € * 1.000		
Programma/beleidsthema	bezuinigingsmaatregel	begroot	prognose	status		
Openstaande bezuinigingen bestuursperiode 2011-2014 (1e, 2e en 3e tranche)						
Werkgelegenheid	SROI FlorijnAs projecten en overige projecten	250	250	✓		
Totaal Werken in Assen		250	250			

Meedoen in Assen

 Stand van zaken	augustus 2016	kosten
Transformatie		
Jeugdhulp		
Wmo		
Leefbaarheid en welzijn in wijk en stad		
Sport, gezonde leefstijl		
Schuldpreventie en armoedebestrijding		
Onderwijs & Onderwijshuisvesting		
Meedoenbeleid		
Mijn buurt Assen		
Nieuwe subsidieregeling		
Nieuwe welzijnsorganisatie		
Bezuinigingen		

Samenvatting programma

De uitvoering van de diverse onderdelen van het programma Meedoen ligt op schema. Wel zijn een aantal beleidsaccenten gezet om onze transformatiedoelen te kunnen realiseren. De nieuwe manier van inkoop, jeugdhulp en Wmo betekent dat we in de zorg en ondersteuning het resultaat voor cliënten en inwoners meer centraal stellen. Dit concept is ontwikkeld in goed overleg met aanbieders van jeugdhulp en Wmo en met cliëntenvertegenwoordigers. Ook de afspraken met huisartsen over de inzet van praktijkondersteuners jeugd geven een impuls aan de transformatie.

Werkende weg verbeteren we de toegang tot zorg en ondersteuning. Vaart Welzijn heeft de aanloopproblemen achter zich gelaten en slaagt er steeds beter in om zichtbaar te zijn in de wijk. Dit maakt het mogelijk om de nieuwe welzijnsorganisatie een grotere rol te geven in het toeleiden naar zorg en ondersteuning.

Ook gaat Vaart Welzijn een grotere rol spelen op het gebied van preventie van schuldenproblematiek en gezondheidsvraagstukken.

Het realiseren van onderwijsgebouwen en sportaccommodaties gebeurt volgens de planning. Voor het onderwijs aan kinderen van asielzoekers treffen we een aantal tijdelijke voorzieningen. De MFA Pittelo biedt ruimte aan een internationale schakelklas voor het basisonderwijs. Voor het voortgezet onderwijs komt er een internationale schakelklas in een voormalig schoolgebouw in de Merwedestraat. Op het terrein van het AZC komt een tijdelijke basisschool.

Het aantal reizigers van Cityline neemt sterk toe, maar is nog wel te laag voor een rendabel publiek vervoer. Met input van het klantenpanel en het stadspanel werken we aan een aanpak om het vervoer nog aantrekkelijker te maken.

Transformatie

Voor wat betreft onze inzet op transformatie zijn er geen bijzondere afwijkingen te melden. De nieuwe aanbesteding Jeugdwet en Wmo ligt op schema. Het herbeoordelingstraject is afgerond. Door middel van werkateliers en trainingen implementeren we de met alle partijen in het veld afgesproken methode voor casusregie. De basis voor een bestendige relatie met huisartsen is gelegd en wordt de komende tijd uitgebouwd via de inzet van praktijkondersteuners Jeugd. De primaire frontofficefuncties loket, telefoon en e-mail zijn voor de Wmo en jeugdhulp geïntegreerd in het KCC van de gemeente Assen. Vanuit het project Toegang is er gestart om de buurtteams een leidende rol te geven bij de keukentafelgesprekken voor begeleiding, dagbesteding, logeren, collectief vervoer en hulp bij het huishouden.

Voor wat betreft de financiële afrekening voor Assen over het jaar 2015 komen we uit op een voordeel van € 7 miljoen, waarvan € 1,8 miljoen al in de jaarrekening 2015 is verwerkt. De (forse) toename van dit voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt door de afrekening met de SVB (pgb's). (SVB: Sociale Verzekeringsbank. Pgb's: persoonsgebonden budgetten). Ongeveer 20 % van de toegekende pgb's is niet verzilverd. De reden daarvan is niet bij het SVB bekend. Ook Beschermd Wonen laat uiteindelijk een voordeel zien. Onze lobby voor een hogere rijksbijdrage heeft daarmee effect gehad. Conform raadsbesluit wordt het extra voordeel over 2015 van € 5,2 miljoen (ook) aan het gemeentelijk sociaal deelfonds toegevoegd.

Voor 2016 verwachten we een overschot van € 1,2 miljoen. Voor een uitgebreide toelichting op de cijfers van zowel 2015 als 2016 verwijzen wij naar de financiële toelichting hieronder.

Jeugdhulp

De kwartaalrapportage van de Drentse Jeugdhulpregio bevestigt het al geconstateerde beeld dat er minder kinderen in zorg zijn ten opzichte van 2015. Op het totaal van het Drenthe-brede jeugdhulpbudget is de verwachting dat binnen de begroting wordt gebleven. Voor Assen verwachten we, vanwege uitnutting pgb en solidariteit een tekort van maximaal € 80.000.

Met een aantal aanbieders zijn gesprekken gevoerd over een overschrijding van de beschikbaar gestelde plafondbudgetten. Vanuit het uitgangspunt dat kinderen de juiste hulp en ondersteuning moeten krijgen, wordt gezocht naar (maatwerk)oplossingen, waarbij we proberen vast te houden aan de met de zorgaanbieder afgesproken financiële kaders.

De afbouw van de Drentse Jeugdhulpregio, is in gang gezet. De Jeugdhulpregio rondt de inkoop en monitoring van 2016 af. Voor de diensten Pleegzorg, de inkoop bij Gecertificeerde Instellingen en de bovenregionale inkoop trekken we vanaf 1 januari 2017 nog gezamenlijk 12-Drents breed op.

Een bestuursovereenkomst hiervoor wordt afgesloten waarbij de gemeente Hoogeveen als coördinerende gemeente optreedt.

Lokaal constateren we dat het team Jeugd inmiddels op sterkte is en de relatie met de buurtteams vorm krijgt.

Vanuit Assen leveren we de coördinatie op het project dat gericht is op de afschaling van de meest zware zorg (interventieniveau 8). Dit gebeurt in samenwerking met de zorgaanbieders.

Deze zomer is gebleken dat de huisartsen enthousiast zijn over het idee om te gaan werken met de functie POH-Jeugd (praktijkondersteuner huisarts op terrein van jeugdhulp). Dit najaar verwachten we de uitwerking in samenspraak met de Assense huisartsen vorm te kunnen geven.

We hebben een inventarisatie opvoedondersteuning laten uitvoeren om een beeld te krijgen van het huidige beschikbare aanbod op dit terrein binnen Assen voor ouders en hun kinderen. De inventarisatie gebruiken we voor het uitwerken van de opdracht aan Vaart Welzijn voor 2017, bij wie wij een coördinerende en initiërende rol hebben neergelegd voor de invulling van de interventies 1-3 (inzet voorliggend veld en lichte vormen van eerstelijns jeugdhulpverlening).

Het percentage jeugdhulp in Assen is hoger dan het landelijk gemiddelde. Om hierin inzicht te krijgen, zijn we in samenspraak met professionals bezig een scherper zicht te krijgen op de redenen voor de afwijking. Nader onderzoek hierop is nodig alvorens uitspraken te kunnen doen.

VTD

Veilig Thuis Drenthe is door de gezamenlijke inspecties in augustus van dit jaar onder verscherpt toezicht geplaatst. Op basis van een verbeterplan wordt gewerkt aan het wegwerken van de wachtlijst en het doorvoeren van de noodzakelijke organisatorische verbeteringen. Door de gemeenten Assen en Emmen is een extern onderzoek ingesteld naar processen, aansturing en cultuur binnen VTD. Door de 12 Drentse gemeenten is voor de uitvoering van het verbeterplan extra budget beschikbaar gesteld voor 2016 en 2017. Bij de begroting GGD van 2018 zal de GGD met voorstellen komen voor structurele dekking.

Her-indicaties

Het project herindicering is afgerond. Alle overgangscilienten zijn inmiddels beoordeeld (1000 Jeugd/900 Wmo)

We hebben hierdoor een opgeschoond bestand weten te krijgen van kinderen en volwassenen die een indicatie hebben voor zorg. Over de resultaten van het herindicatietraject zullen we via de raadsmonitor rapporteren.

Wmo Hulp bij huishouden

De rechterlijke uitspraak dat gemeenten hulp bij het huishouden als algemene voorziening mogen aanbieden betekent voor onze gemeente dat we kunnen vasthouden aan ons huidige beleid. Met een aantal kleine aanpassingen voldoet de gemeente Assen aan alle voorwaarden om hulp bij het huishouden als algemene voorziening te kunnen aanbieden.

Mantelzorg

Dit najaar wordt mantelzorgwaardering beschikbaar gesteld voor onze mantelzorgers in de stad. Assen kiest daarbij voor een aanpak die recht doet aan de authentieke vragen van mantelzorgers en geeft tegelijkertijd een impuls aan de lokale economie door in het aanbod gebruik te maken van producten van aanbieders uit de stad. Mantelzorgers worden hier door middel van een vragenlijst bij betrokken. De werkgroep Respijtzorg die begin dit jaar is gestart, is geëvolueerd tot het Netwerk Informele Zorg, dat als aandachtsgebied heeft: de behoeften van mantelzorgers en het totale ondersteuningsaanbod inventariseren, waarbij oog is voor de schakels tussen mantelzorg, vrijwillige en professionele zorg. De gemeente Assen neemt in het najaar een besluit over hoe zij zich als mantelzorgvriendelijke werkgever wil gaan profileren.

Maatschappelijke opvang

We zijn gestart met een onderzoek naar mogelijkheden voor een meer integrale aanpak van triage bij casussen die om redenen van veiligheid of complexiteit het lokale uitvoeringsniveau overstijgen en moeten worden opgeschaald. In plaats dit te regelen vanuit verschillende Drentse ketens voor maatschappelijke opvang, OGGZ, Veiligheidshuis en de ketensamenwerking acute psychiatrie gaan we kijken hoe deze beter samen kunnen werken. Ook de triage in het kader van de aanpak voor Verwarde Personen wordt hierin meegenomen. Dit levert stroomlijning en kortere lijnen op. We hebben deze opdracht belegd bij de GGD.

Leefbaarheid en welzijn in wijk en stad

In de wijken kunnen bewoners gratis of tegen een laag tarief gebruik maken van zaalruimte om activiteiten te organiseren. Bewonersinitiatieven kunnen voor ondersteuning een beroep doen op STILA (zie onder). Het ingezette veranderingsproces met de wijkgebouwen zal bij het duurzaam inbedden van het traject met de exploitanten in de komende twee jaar nog de nodige aandacht vragen.

Asielzoekers/statushouders

Op 19 april 2016 is de eerste groep vluchtelingen gearriveerd in het AZC aan de Schepersmaat. Ze worden opgevangen in tijdelijke huisvesting. Er zijn momenteel 450 asielzoekers.

De verbouwing van het NAM gebouw is in volle gang. De verhuizing gaat plaatsvinden als de eerste delen gereed zijn. Er is tijdelijk een lagere school gerealiseerd in het gebouw en er zijn andere voorzieningen, onder andere een panna veldje en speelvoorzieningen. Er zijn geen bezwaarschriften binnengekomen tegen de verbouwing van het NAM-gebouw. De samenwerking met de Asser bevolking noemt de manager van het AZC buitengewoon. Van alle kanten komen initiatieven om de asielzoekers te helpen en een warm welkom te heten.

Assen ligt met de huisvesting van statushouders formeel op koers. Per 1 september waren 119 statushouders gehuisvest. Dat is 65 % van de taakstelling van 183. Daarbij zijn wel 20 Alleenstaande Minderjarige Vluchtelingen (AMV-ers) meegeteld die feitelijk nog niet zijn gehuisvest. Ze zijn op grond van het bestuursakkoord van november 2015 al meegeteld voor de taakstelling. Deze jongeren, die onder de hoede van voogdijinstelling Nidos in Assen worden opgevangen, zullen alsnog moeten worden gehuisvest zodra ze 18 jaar worden.

De instroom van vluchtelingen in Nederland is dit jaar fors afgenomen. Wanneer deze trend doorzet zal dit effecten hebben op de benodigde opvangcapaciteit in AZC's en de toekomstige taakstellingen voor huisvesting van statushouders.

Mijn Buurt Assen

In Assen Oost zijn de nieuwe woningen van Actium aan de Eiberstraat en Roerdompstraat in gebruik genomen, ze worden thans bewoond. De gemeente sluit op dit project aan met reguliere uitvoering van werk voor wegen en riool. Als extra inzet zijn in nauw overleg met bewoners plannen gemaakt voor het herinrichten van de openbare ruimte aan de Flamingolaan. Ook voor het herinrichten van de openbare ruimte aan de Pelikaanstraat en de Dotterbloemstraat zijn in aansluiting op sloop en renovatie door Actium, plannen gemaakt die binnenkort in uitvoering komen. Voor de Flamingolaan, Pelikaanstraat (fase 1) en Dotterbloemstraat in Assen Oost wordt het extra budget van € 100.000 ingezet. Aan de Flamingolaan is in samenspraak met bewoners een herinrichtingsplan ontwikkeld dat voorziet in extra bomen, meer groen en extra parkeren (€ 50.000). In de Pelikaanstraat (fase 1) wordt de openbare ruimte opgeknapt (voor straten, groen € 20.000). Aan de Dotterbloemstraat worden, in samenspraak met bewoners, oplossingen gezocht voor een betere uitstraling van de openbare ruimte (bijvoorbeeld tussengebieden van de flats aan de Dotterbloemstraat). Hierbij wordt tevens het parkeren aan

de zijde van het winkelcentrum betrokken zodat er een totaalplan ontstaat (€ 30.000).

Voor de Lariks en de Oude Molenbuurt zijn integrale projectplannen in ontwikkeling om de activiteiten van Actium en gemeente goed op elkaar aan te laten sluiten en de inbreng van bewoners te waarborgen. De buurtteams van Vaart Welzijn zijn hierbij betrokken.

Nieuwe subsidieregeling

Onze Stichting ter stimulering van leefbaarheid in de stad bestaat inmiddels één jaar, een mijlpaal! Het bestuur zet de lijnen uit waarbij inspireren, netwerken en verbinden van initiatieven sleutelwoorden blijven. Het bewonerspanel is versterkt met vijf nieuwe leden, die met elkaar staan voor een sterk pragmatische aanpak en gebruik maken van ambassadeurs die gekoppeld zijn aan wijken. Hiermee werkt STILA aan haar laagdrempeligheid en herkenbaarheid. STILA zit middenin de opbouwfase van haar organisatie. Haar bekendheid blijft een aandachtspunt waar dit jaar verder in geïnvesteerd wordt. In juni hebben ze hiervoor een minisymposium georganiseerd. Dit is goed ontvangen en zal herhaald worden. Ook het inwerken van panelleden kost veel vrijwillige inzet. De uitgangspunten van STILA ondergaan momenteel de praktijktest. Aan het eind van dit jaar zal de eerste evaluatie beschikbaar zijn. De verwachting is dat hier nuances nodig zijn om het verbruikte budget (€ 60.000) op te plussen. In de laatste maanden van dit jaar zal de aandacht uitgaan naar een groter bereik voor toekennen van stimuleringsbudget.

Nieuwe welzijnsorganisatie

Vaart Welzijn ontwikkelt zich gestaag: de buurtteams zijn inmiddels op sterkte, de openstaande vacatures zijn ingevuld en met meerdere ketenpartners zijn al goede samenwerkingsafspraken gemaakt en anderen zullen snel volgen. Het merendeel van het personeel is geschoold volgens de principes van de big five (aanpak van Tinten langs de vijf belangrijkste thema's waar buurtwerkers mee te maken hebben, te weten jeugd, ouderen, licht verstandelijk beperkten, mensen met psychische problematiek en participatie).

Ook zijn de buurtteams en de hoofdvestiging van Vaart inmiddels goed gehuisvest. Het jaarplan 2016, de verfijning van de opdracht aan Vaart Welzijn die begin juni 2016 in een raadsbijeenkomst is toegelicht, is volop in uitvoering en loopt volgens plan. Vorderingen zijn gemaakt bij casusregie (afspraken over op- en afschalen in de keten van jeugd en veiligheid), aanpak van betalingsachterstanden en mantelzorgwaardering.

De ontwikkelingen voltrekken zich binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders en het door de raad beschikbaar gestelde budget.

Uit de eerste twee kwartaalrapportages blijkt dat de inwoners Vaart Welzijn beter weten te vinden; en andersom! Er ontstaat meer inzicht in de omvang en

complexiteit van de hulpvraag, op welk leefdoel een interventie nodig is, en of de eigen kracht versterkt is door de inzet van Vaart (zelfredzaamheidsmatrix). Het is nog te vroeg om al conclusies te trekken omdat daarvoor over een langere periode geregistreerd moet worden. Merkbaar is dat Vaart Welzijn positie krijgt binnen de keten. Er zijn samenwerkingsafspraken met ketenpartners en (vrijwillige) hulporganisaties en Vaart Welzijn is partner in de veiligheidsketen, Mijn Buurt Assen, OGGz.

De afhechting van voormalige welzijnspartijen Noordermaat en Welzo is inmiddels afgerond.

Sport, gezonde leefstijl

Het programma GIDS verloopt volgens planning. In het voorjaar is een uitvoeringsagenda opgeleverd die tot stand is gekomen in overleg met stakeholders. Deze uitvoeringsagenda loopt tot en met 2017 en richt zich uiteraard op de lage SES (sociaaleconomische status), maar is separaat gericht op de doelgroepen jeugd, volwassenen en ouderen. De thema's waar de aandacht voornamelijk op gericht wordt zijn:

- Overzicht op het aanbod van interventies, overlap en ontbrekend aanbod.
- Verbinding tussen nulde-, eerste- en tweede lijn.
- Betrokkenheid van de doelgroep bij de samenstelling van het aanbod (van aanbod- naar vraaggestuurd).

De inzet vanuit GIDS is sterk gericht op gedragsverandering bij de doelgroep. Dit is een langdurig proces. Daarom is de landelijke overheid bezig met een vervolg op deze eerste impuls. Assen zal daar zeker gebruik van willen maken.

Inzet Combinatiefuncties

Op 1 januari 2016 kon de gemeente Assen nog niet voldoen aan de 140 % inzet van combinatiefuncties zoals in het convenant van 2012 was overeengekomen. De stap van 10,1 fte inzet naar 14,1 fte inzet is inmiddels half gemaakt. Nog voor 1 november verwachten we de overige twee fte in te zetten. De uitbreiding van vier fte wordt gerealiseerd met externe cofinanciering.

De inhoudelijke inzet van het merendeel van de combinatiefuncties wordt gerealiseerd via de opdracht aan Vaart Welzijn. Er vindt momenteel een verschuiving van inzet plaats die meer en meer gericht wordt op de vraag vanuit de buurtteams. Verder wordt vooral ook gewerkt aan participatie en preventie op het gebied van gezondheid door het aansluiten bij of ontwikkelen van collectieve voorzieningen.

Sportaccommodaties

In 2016 is het Wielercentrum opgeleverd. Voor beheer en exploitatie is een stichting opgericht (zie de nadere toelichting onder Promotie Assen in het hoofdstuk Aantrekkelijk Assen). Een aparte stichting richt zich op

het organiseren en uitvoeren van activiteiten die bijdragen aan de exploitatie van het centrum. Bij de laatste stichting is per september één van de vier gerealiseerde combinatiefuncties aangehaakt.

Voor de mogelijk te realiseren ijsbaan zijn de plannen aan het college van de gemeente Assen en gedeputeerde staten van de provincie gepresenteerd. In juni heeft het college een raadsbrief gestuurd waarin is aangegeven dat het college bereid is € 2,5 miljoen beschikbaar te stellen voor het project ijsbaancomplex: € 2 miljoen als cofinanciering en € 500.000 voor gemeentelijke voorbereidingskosten. De private initiatiefnemers zijn nu druk doende om de financiering verder rond te krijgen (zie ook onderdeel Promotie Assen in het programma Aantrekkelijk Assen).

De nieuwe sporthal bij het Nassaucollege staat op het punt van oplevering. De opening staat gepland voor 13 oktober. Met de voltooiing van het Wielercentrum en de nieuwe sporthal bij het Nassaucollege zijn in Assen de doelstellingen voor wat betreft realisatie nieuwe accommodaties in 2016 gehaald.

Schuldpreventie en armoedebestrijding

Zoals in de zomerbrief is aangekondigd (brief van 15 september 2016) zal in overleg met de GKB, Vaart Welzijn en de adviesraden voor 2017 een gerichte opdracht gegeven worden voor preventiemaatregelen. De focus van de uitvoering verschuift van de GKB naar Vaart Welzijn.

Met de aanpak van betalingsachterstanden is Vaart Welzijn 1 september jongstleden gestart. De subsidieaanvragen voor 2017 van stichting Leergeld, het Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds ter bestrijding van kinderarmoede zullen in december worden gehonoreerd. De inzet van ervaringsdeskundigen ter bestrijding van generatie-armoede is naar een landelijk voorbeeldproject in voorbereiding.

Deze subsidies en projecten worden gefinancierd uit het in november 2015 beschikbaar gestelde budget voor de armoedebestrijding en schuldpreventie, de Klijnsma-middelen. Deze Klijnsma-middelen zijn beschikbaar tot en met het jaar 2018. Het hiervan in 2016 niet ingezette deel, naar verwachting € 250.000, zal worden overgeheveld naar het jaar 2017.

Onderwijs & Onderwijshuisvesting

De eerste fase van Quintus en de sporthal zijn respectievelijk in mei 2015 en september 2015 in gebruik genomen. De tweede fase is in de zomervakantie 2016 opgeleverd. De terreininrichting volgt daarna.

In de wijk Kloosterveen wordt de Parel na de herfstvakantie in gebruik genomen. De plannen voor de CBS Kloostertuin zijn in ontwikkeling. Verwacht wordt dat medio 2017 gestart kan worden met de bouw. Nadat de school is gerealiseerd wordt de Boomgaard ver-

bouwd en gereed gemaakt voor de huisvesting van de OBS Kloosterveen.

De bouw van de MFA Assen-oost is gestart in het derde kwartaal 2015 en wordt medio november 2016 opgeleverd voor de scholen De Regenboog en Vredeveld. De verhuizing vindt nog voor de kerstvakantie plaats.

Voor de Atlas, school voor voortgezet onderwijs, is de bouw gestart in februari 2016. Het gebouw is eind 2016 gereed en de school verhuist in de voorjaarsvakantie 2017 van de huidige locatie aan de Vivaldilaan naar de Treubstraat.

Door de komst van het Asielzoekerscentrum is ook extra onderwijshuisvesting noodzakelijk. In overleg met het schoolbestuur van het dr. Nassaucollege krijgen de leerlingen voor het voortgezet onderwijs in een voormalige basisschool aan de Merwedestraat. Op deze locatie is ook de Internationale Schakelklas (ISK) voor het voortgezet onderwijs gehuisvest. De huisvesting is passend voor deze beide voorzieningen, het Dr. Nassau College zal de locatie aan de Echtenstraat weer overdragen aan de gemeente. Onderzocht zal worden welke invloed het niet doorgaan van AZC Gieten heeft op het totaal aantal leerlingen en de bijbehorende bekostiging.

Het AZC basisonderwijs zal worden gehuisvest op het terrein van het AZC aan de Schepersmaat. In juni is een tijdelijke locatie in gebruik genomen. Voor de zomervakantie waren er 74 leerlingen, na de zomervakantie 43. Dit is nog in lijn met de informatie die wij van het COA hebben ontvangen inzake leerlingenaantallen.

Na de herfstvakantie 2016 wordt een deel van de semi-permanente huisvesting in Kloosterveen verplaatst naar de Schepersmaat om te dienen als onderwijsvoorziening voor de resterende duur van het AZC zodat de kinderen daar eind januari 2017 in kunnen trekken.

Na de zomervakantie is de Internationale Schakelklas voor het basisonderwijs gestart in MFA Pittelo. Op dit moment krijgen 18 kinderen daar onderwijs, de verwachting is dat dit doorgroeit naar 45. Dit past allemaal binnen MFA Pittelo.

Meedoenbeleid

Het in november 2015 vastgestelde armoedebeleid is in uitvoering en heeft effect:

- Het aantal kinderen van ouders met een laag inkomen dat gebruik maakt van het Jeugdsportfonds (JSF) en stichting Leergeld is aanzienlijk toegenomen (JSF: respectievelijk van 95 in 2015 naar 120 in 2016; Leergeld van 116 in 2015 naar 148 tot 1 september 2016).
- Het gebruik van de Meedoen-premies, wiggoedregeling en PC-regeling blijft op niveau,
- Met de aanpak van betalingsachterstanden onder regie van Vaart Welzijn, is begin september gestart.
- Door een intensieve publiciteitscampagne is het

aantal deelnemers aan de collectieve ziektekostenverzekering gestegen met 411 naar 2213 deelnemers. De toename van het aantal deelnemers leidt tot een uitzetting van ruim € 250.000.

- De trend die vorig jaar zichtbaar werd ten aanzien van het beroep op Bijzondere Bijstand zet zich in 2016 voort. Door de groei van het aantal inwoners die onder bewind gesteld (OBS) worden én door de toename van de huisvesting van statushouders (inrichtingskosten) zal het budget uitzetten. De uitzetting wordt geraamd op ruim € 300.000. Met de GKB en ISD wordt gewerkt aan een voorliggende voorziening voor OBS om de kosten te dempen. Het financiële effect hiervan zal pas later zichtbaar worden. Medewerking van de rechtbank voor die voorziening is overigens nodig.

Cityline

De Cityline rijdt nu driekwart jaar als pilot in Assen. Het aantal reizigers blijft nog achter bij de verwachting, echter sinds de zomer stijgt het aantal. Het streven is 1000 reizigers per week, liefst zoveel mogelijk mensen met een Wmo -pas. Op dit moment maken ruim 800 mensen per week gebruik van de Cityline. Hiervan heeft ongeveer 40 % een Wmo-pas. Dit najaar wordt een besluit genomen over continuering van de Cityline. De ervaringen van de Cityline worden meegeenomen in de voorbereiding van de aanbesteding Publiek Vervoer.

Financiële prognose

Meedoen in Assen					
(bedragen * € 1.000)					
Beleids thema	Actueel jaarbudget	Realisatie t/m aug	Prognose	Saldo	V / N
lasten					
Jeugdzorg	21.111	12.428	21.581	-470	N
Wmo, gezondheidszorg en vrijwilligerswerk	60.195	22.680	54.205	5.990	V
Mijn Buurt Assen	3.454	2.434	3.519	-65	N
Meedoenbeleid	3.035	1.849	3.130	-95	N
Sport	436	234	376	60	V
Schuldhelpverlening	770	430	1.100	-330	N
Onderwijs	48.771	1.557	48.121	650	V
Totaal lasten	137.772	41.611	132.032	5.740	V
baten					
Jeugdzorg	0	261	625	625	V
Wmo, gezondheidszorg en vrijwilligerswerk	3.426	1.039	2.517	-909	N
Mijn Buurt Assen	50	17	118	68	V
Meedoenbeleid	0	-62	0	0	
Sport	0	10	10	10	V
Schuldhelpverlening	0	-47	0	0	
Onderwijs	46.525	554	46.525	0	
Totaal baten	50.001	1.772	49.795	-206	N
Totaal saldo van baten en lasten	-87.771	-39.839	-82.237	5.534	V
mutaties in reserves					
storting reserves	0	0	6.420	-6.420	N
beschikking reserves	0	0	0	0	
totaal mutaties in reserves	0	0	-6.420	-6.420	N
Resultaat	-87.771	-39.839	-88.657	-886	N

Toelichting afwijkingen

Het programma Meedoen heeft naar verwachting een nadelig resultaat van € 885.000. Hierbij is nog geen rekening gehouden met een bedrag ad € 570.000, dat in aanmerking komt voor overheveling naar 2017, waardoor het resultaat na overheveling uitkomt op € 1,455 miljoen nadelig. Daarentegen wordt met de september circulaire 2016 € 1,2 miljoen meer beschikbaar gesteld voor de transitie Jeugd, Wmo en Beschermd Wonen, waardoor het resultaat naar verwachting € 255.000 negatief bedraagt.

Jeugdzorg € 155.000 V

Het beleidsthema Jeugdzorg heeft naar verwachting per saldo een nadelig resultaat van € 365.000. Hierbij is er nog geen rekening mee gehouden dat een bedrag ad € 150.000 in aanmerking komt voor overheveling naar het jaar 2017 voor Icare Jeugdgezondheidszorg (voor de uitvoering van programma Homestart voor de jaren 2017 en 2018), waardoor het resultaat na overheveling uitkomt op € 515.000 nadelig. In het actueel jaarbudget is echter nog geen rekening gehouden met de septembercirculaire 2016. Volgens deze circulaire ontvangen we € 390.000 meer aan rijksmiddelen voor Jeugd, waardoor het tekort afneemt naar € 125.000.

Peuterspeelzaalwerk € 150.000 nadelig.

Zie voor toelichting bij Onderwijs en onderwijshuisvesting.

Diversen jeugdbeleid € 25.000 voordelig.

Per saldo is op diverse posten jeugdbeleid naar verwachting een klein voordeel van € 25.000.

Transitie Jeugd € 0

In dit beleidsthema worden de rijksmiddelen voor de uitvoering van de transitie Jeugd verantwoord.

De voorlopige afrekeningen over het jaar 2015 komen uit op € 800.000 voordelig. Hiervan is € 200.000 verantwoord in de jaarrekening 2015. De rest ad € 600.000 is een incidentele bate in het jaar 2016, die aanvullend gestort wordt in het gemeentelijk sociaal deelfonds.

Volgens de septembercirculaire ontvangen wij in 2016 voor Jeugd € 21,3 miljoen. Dit is € 390.000 meer dan nu begroot, maar € 2,5 miljoen minder dan in 2015. De verwachting is dat we met betrekking tot het voor het jaar 2016 beschikbare budget volgens de septembercirculaire uitkomen op een nadelig saldo van € 80.000. Dit bedrag zal worden onttrokken van het gemeentelijk sociaal deelfonds.

Uitgaande van het voordelige saldo 2015 ad € 800.000 en een afname van het budget van € 2,5 miljoen zou 2016 uitkomen op een nadeel van € 1,7 miljoen. Dit afgezet tegen het nu geraamde nadeel over 2016 ad € 80.000 betekent dat we in 2016 € 1,6 miljoen zijn ingelopen op de uitgaven.

Wmo, gezondheidszorg en vrijwilligerswerk € 5.081.000 V

Het beleidsthema Wmo, gezondheidszorg en vrijwilligerswerk heeft naar verwachting per saldo een negatief resultaat van rond € 800.000. In het jaarbudget is echter nog geen rekening gehouden met de septembercirculaire 2016. Op basis daarvan ontvangen we € 800.000 meer aan Rijksmiddelen WMO en Beschermd Wonen, waardoor de eindejaarsverwachting uitkomt op € 3.000 voordelig.

Wmo € 0

In dit beleidsthema worden de rijksmiddelen voor de uitvoering van de oude en nieuwe taken WMO verantwoord.

De voorlopige afrekeningen over het jaar 2015 resulteren in een voordeel van € 4,3 miljoen. Hiervan is € 1,0 miljoen verantwoord in de jaarrekening 2015. De restant van € 3,3 miljoen komt als incidentele bate ten gunste van het jaar 2016 en wordt aanvullend in het gemeentelijk sociaal deelfonds gestort.

Volgens de septembercirculaire ontvangt Assen in 2016 voor WMO (oude en nieuwe taken) € 17,4 miljoen. Dit is € 300.000 meer dan nu begroot, maar € 900.000 minder dan het jaar 2015. De verwachting is dat we met betrekking tot het voor het jaar 2016 beschikbare budget volgens de septembercirculaire uitkomen op een voordelig saldo van € 500.000, welk bedrag zal worden gestort in het gemeentelijk sociaal deelfonds, per saldo budgetneutraal.

Net als in het jaar 2015 zal ook in 2016 een deel van de zorg niet verzilverd worden. Deze post is nu niet goed in te schatten en de resultaten hiervan zullen bij de jaarrekening 2016 worden meegenomen.

Beschermd Wonen € 0

In dit beleidsthema worden de rijksmiddelen voor de uitvoering van de regiotaken Beschermd Wonen verantwoord.

De voorlopige afrekeningen over het jaar 2015 komen uit op € 3,5 miljoen voordelig. Na verrekening met de regiogemeenten resteert voor Assen een voordelig saldo van € 1,1 miljoen over het jaar 2015. In de jaar-

rekening 2015 is opgenomen een nadeel van € 200.000. Dit betekent een incidentele bate in het jaar 2016 van € 1,3 miljoen, dat aanvullend gestort wordt in het gemeentelijk sociaal deelfonds.

Volgens de septembercirculaire ontvangen wij in 2016 voor Beschermd Wonen € 34,4 miljoen. Dit is € 500.000 meer dan nu begroot en € 700.000 meer dan het jaar 2015. De verwachting is dat we met betrekking tot het voor het jaar 2016 beschikbare budget volgens de septembercirculaire uitkomen op een voordelig saldo van € 2,5 miljoen. Na verrekening met de regiogemeenten resteert voor Assen een voordelig saldo van € 800.000 over het jaar 2016, welk bedrag zal worden gestort in het Gemeentelijk Sociaal Deelfonds, per saldo budgetneutraal.

Beschermd Wonen en voorziening Maatschappelijke opvang.

Omdat op basis van de rijkscirculaires 2015 de Rijksmiddelen Beschermd Wonen niet toereikend waren om de kosten Beschermd Wonen te dekken, is in 2015, in afstemming met de regiogemeenten, besloten uit de voorziening Maatschappelijke Opvang (centrum gemeente middelen) voor zowel de jaren 2015 als 2016 jaarlijks € 450.000 te onttrekken ter dekking van de kosten Beschermd Wonen. Uiteindelijk heeft het Rijk ingezien dat de middelen Beschermd Wonen ontoereikend waren en de budgetten met ingang van het jaar 2015 fors opgetrokken, waardoor de onttrekking uit de voorziening Maatschappelijke Opvang niet meer nodig is. Dit besluit wordt dan ook, in afstemming met de regiogemeenten, terug gedraaid. De financiële gevolgen hiervan zijn al in deze Najaarsnota verwerkt.

Gemeentelijk sociaal deelfonds

In de monitor Sociaal Domein van dit voorjaar bedroeg de storting realisatie 2015 in het gemeentelijk sociaal deelfonds € 1,2 miljoen. In de jaarrekening 2015 is, vanwege vrijval onderhanden werk bedrijfsvoering, deze uitgekomen op afgerond € 1,8 miljoen. De (voorlopige) afrekeningen 2015 komen nu uit op een aanvullende storting over het jaar 2015 van € 5,2 naar totaal € 7 miljoen. De verwachting over het jaar 2016 is een storting van € 1,2 miljoen, waardoor het gemeentelijk sociaal deelfonds eind 2016 uit zou komen op totaal € 8,2 miljoen. In de financiële spelregels is afgesproken dat het gemeentelijk sociaal deelfonds maximaal 10 % zal bedragen van de toegekende rijksmiddelen voor de WMO (inclusief Asser aandeel Beschermd Wonen), jeugd en Participatiewet. Het meerdere komt in dat geval ten gunste van het jaarrekeningresultaat. Uitgaande van de rijksmiddelen die Assen in 2016 ontvangt zou het gemeentelijk sociaal deelfonds maximaal € 6,9 miljoen mogen bedragen. Op basis van de prognoses in deze Najaarsnota zal die bovengrens binnen afzienbare tijd worden bereikt. In het kader van de jaarafsluiting maken we de eindba-

lans op en beoordelen we of die situatie zich ook daadwerkelijk voor gaat doen.

Mijn Buurt Assen € 3.000 V

Het beleidsthema Mijn Buurt Assen heeft naar verwachting een positief resultaat van € 3.000. Dit wordt met name veroorzaakt door de niet begrote reguliere kosten voor Vluchtelingenwerk Noord Nederland ad € 100.000 en een voordeel op de nieuwe stimuleringsregeling. Naar verwachting zal stichting STILA het beschikbaar gestelde budget ad € 174.000 niet volledig kunnen besteden aan aanvragers van sociaal-culturele activiteiten. De verwachting is dat er € 74.000 overblijft.

Nieuwe welzijnsorganisatie

Met de belastingdienst is geen overeenstemming om de detachering van gemeentelijk personeel buiten de btw-heffing te houden. Er is gebleken dat niet alle medewerkers bij Vaart Welzijn gedetacheerd gaan worden, waardoor frictiekosten ontstaan. Er is bij de voorjaarsnota 2015 voorgesteld om voor de duur van de overeenkomst (zes jaar) met Vaart Welzijn een te verwachten uitzetting van maximaal € 1,2 miljoen aan niet gedekte lasten btw en frictiekosten voor € 540.000 te dekken uit ontstane budgetruimte in het programma Meedoen. Daarnaast om € 660.000 ten laste te brengen van de gemeentelijke frictievoorziening, die daarvoor wordt aangevuld vanuit de algemene reserve. In de prognose is, conform het besluit, rekening gehouden dat voor het jaar 2016 € 40.000 beschikbaar is voor voeding van de maximaal € 540.000 budgetruimte in het programma Meedoen. Over verdere ontwikkelingen zullen wij u bij de jaarrekening 2016 informeren.

Meedoenbeleid (en armoedebestrijding) € 95.000 N

Het beleidsthema Meedoenbeleid heeft naar verwachting een negatief resultaat van € 95.000. Hierbij is nog geen rekening gehouden dat een bedrag ad € 250.000 in aanmerking komt voor overheveling naar het jaar 2017 voor de uitvoering van het voorstel intensivering armoedebeluid waarbij de resterende Klijnsma-middelen worden ingezet voor de jaren 2016 tot en met 2018. Hierdoor komt het resultaat na overheveling uit op € 345.000 negatief. Naar verwachting wordt er, net als in het jaar 2015 meer aanspraak gemaakt op de bijzondere bijstand, met name vanwege de toename van de kosten van beschermingsbewind.

De doelgroep van Meedoenbeleid is uitgebreid door het hanteren van de 120 % bijstandsnorm. Het financieel effect hiervan kan tot en met 2018 worden gedekt uit de Klijnsma-middelen. Op basis van de huidige inzichten is voor het jaar 2016 echter geen dekking vanuit de Klijnsma-middelen benodigd.

Sport (gezonde leefstijl) € 70.000 V

Het beleidsthema sport zal naar verwachting een positief resultaat van €70.000 bedragen. Hierbij is nog geen rekening gehouden dat een bedrag ad € 70.000 in aanmerking komt voor overheveling naar 2017 voor de Tinten Welzijnsgroep voor de uitvoering van programma GIDS (Gezond in de Stad) voor 2017, waardoor het resultaat na overheveling uitkomt op € 0.

Schuldhelpverlening € 330.000 N

Het beleidsthema Schuldhelpverlening heeft naar verwachting een nadelig resultaat van € 330.000. Gelet op de uitgaven voor de inkoop van trajecten bij de GKB van ongeveer € 1 miljoen in de afgelopen jaren, zal het voor 2016 in de gemeentelijke begroting geraamde budget niet toereikend zijn. We verwachten een overschrijding van € 130.000. De complexiteit van de hulpvragen neemt toe, waardoor de trajecten een langere doorlooptijd hebben en meer personele inzet nodig is. Daarnaast blijkt uit de tussenrapportage dat de GKB in 2016 net als in 2015 naar verwachting uitkomt op een exploitatietekort. Het tekort wordt in hoofdzaak veroorzaakt door hogere personeelslasten, door onder meer een blijvend hoog ziekteverzuim. Omdat de GKB geen financiële reserves meer heeft,

zullen de drie GR-leden moeten bijdragen in dit tekort. Naar verwachting bedraagt het Asser aandeel € 200.000. Hier is in de begroting geen rekening mee gehouden.

Onderwijs (& Onderwijshuisvesting)

€ 650.000 V

Het beleidsthema Onderwijs heeft naar verwachting een voordelig resultaat van € 650.000. Hierbij is nog geen rekening gehouden dat een bedrag ad € 100.000 in aanmerking komt voor overheveling naar het jaar 2017 vanwege afspraken met partners inzake de invoering van de alles-in-één scholen, waardoor het resultaat na overheveling uitkomt op € 450.000 positief. Met name op de post leerlingenvervoer verwachten wij, net als over het jaar 2015, een forse onderbesteding. Voor het jaar 2016 gaan we uit van een voordeel van € 400.000. De bezuinigingstaakstelling op Jeugdzorg, aanpassing lokaal jeugdbeleid (peuterspeelzaalwerk, kinderopvang, Brede School, naschoolse activiteiten) wordt gerealiseerd door het totale budget voor de Harmonisatie en de ontwikkeling van de alles-in-één-scholen te verminderen met € 150.000. In de begroting is echter de taakstelling geboekt bij Jeugdzorg, kinderopvang, maar de realisatie ad € 150.000 wordt gerealiseerd bij Onderwijs (Brede school).

Prognose budgetoverheveling	bedrag (€ * 1.000)
1 Jeugdhulp Homestart	150
2 Sport en gezonde leefstijl, GIDS	70
3 Meedoen beleid, Klijnsmamiddelen armoedebeleid	250
4 Jeugdzorg en Onderwijs, Alles-in-één school	100
Totaal budgetoverheveling	570

Toelichting

Jeugdhulp; Homestart

Conform het plan Versterken Voorliggend Veld wordt er extra inzet gepleegd op vrijwilligers, waarbij is gekozen voor het instrument Homestart, waarbij ouders/gezinnen worden ondersteund door vrijwilligers. Met Icare Jeugdgezondheidszorg is een overeenkomst afgesloten voor de uitvoering van Homestart voor de jaren 2016 tot en met 2018. Om aan de contractuele verplichtingen voor de jaren 2017 en 2018 met Icare te kunnen voldoen moet naar het jaar 2017 een bedrag ad € 150.000 worden overgeheveld.

Sport en gezonde leefstijl, GIDS

Voor het programma Gids (Gezond in de Stad) ontvangen we middelen van het ministerie van VWS. Met de Tinten Welzijnsgroep is een overeenkomst afgesloten

voor de uitvoering van het programma GIDS voor de jaren 2016 en 2017 (collegebesluit 1 december 2015). Om aan de contractuele verplichtingen voor het jaar 2017 met de Tinten Welzijnsgroep te kunnen voldoen moet naar 2017 een bedrag ad € 70.000 worden overgeheveld.

Meedoen beleid, Klijnsmamiddelen armoedebeleid

De raad heeft op 19 november 2015 ingestemd met het voorstel intensivering armoedebeleid waarbij de resterende Klijnsmamiddelen worden ingezet voor de jaren 2016 tot en met 2018. Conform dit raadsbesluit worden de beschikbaar gestelde Klijnsmamiddelen ook in 2017 en 2018 aangewend voor een bedrag ad € 250.000. We blijven hiermee binnen het door de raad vastgestelde beleids- en financiële kader.

Jeugdzorg en Onderwijs, alles-in-één-scholen

Met ingang van het jaar 2016 ontvangt de gemeente Assen een nieuwe decentralisatie-uitkering Voor-schools voorziening peuters ad € 41.000, die jaarlijks oploopt met € 41.000 naar totaal € 246.000 in 2021. Deze middelen worden betrokken bij de invoering van

de alles-in-één-scholen (peuterspeelzaalwerk, kinderopvang, Brede School, naschoolse activiteiten). Met de partners zijn (financiële) afspraken gemaakt over de invoering van de alles-in-één-scholen, welke kosten waarschijnlijk niet volledig in 2016 gaan vallen. Om die reden stellen wij voor om € 100.000 over te hevelen naar het jaar 2017.

Bezuinigingen Meedoen in Assen		bedragen in € * 1.000		
Programma/beleids-thema	bezuinigingsmaatregel	begroot	prognose	status
Afgesproken bezuinigingen bestuursperiode 2011-2014 (1e, 2e en 3e tranche)				
Mijn Buurt Assen	Maatsch., ouderen, opbouw en jongerenwerk (welzijnsorg. 2.0)	345	345	✓
Onderwijs	Gemeentelijke bijdrage Plateau (verzelfstandiging)	260	260	✓
Bezuinigingen bestuursperiode 2015-2018 (Minderen met Maat)				
Jeugdzorg	Aanpassen rolverdeling lokaal jeugdbeleid	150	150	i
Mijn Buurt Assen	Afroken jaarlijkse onderbesteding stedelijke projecten	50	50	✓
Onderwijs	Doorberekenen dienstv. schoolbestuurlijke taken Pro Assen	30	30	✓
Sport	Reduceren beleidsmiddelen sport	114	114	✓
Totaal Meedoen in Assen		949	949	

Toelichting afwijkingen

Jeugdzorg, Aanpassen rolverdeling lokaal jeugdbeleid (peuterspeelzaalwerk, kinderopvang, Brede School, naschoolse activiteiten)

De bezuiniging op de alles-in-één-scholen wordt gerealiseerd door het totale budget voor de Harmonisatie en de ontwikkeling van de alles-in-één-scholen te verminderen met € 150.000. Dit is ook gecommuniceerd aan de partners en is structureel in de meerjaren begroting opgenomen.

Aantrekkelijk Assen

 Stand van zaken	augustus 2016	kosten
Aantrekkelijke binnenstad		
Cultureel Hart		
Promotie Assen		
Parkeren		
Veiligheid		
Bezuinigingen		

Samenvatting programma

Wij komen nog dit jaar met een uitvoeringsprogramma van de binnenstad. Het hart van het uitvoeringsprogramma wordt gevormd door de volgende vijf bouwstenen: Assen comfortabele gezinsstad, Assen provinciehoofdstad, Assen ondernemende stad, Assen collectieve stad en Assen living lab.

Het ICO heeft zich anders georganiseerd. De afwikkeling van deze overgang zit in de afrondende fase. Door het verlagen van de (personele) kosten is het ICO erin geslaagd het verlies aan subsidies op te vangen.

Het traject van de bestuurlijke fusie van de stichtingen Bibliotheek Drenthe en Theater & Bioscoop De Nieuwe Kolk verloopt voorspoedig en volgens schema.

In juni werden de plannen bekend van het ijsbaancomplex. Het TT Circuit gaat een aanvraag indienen

voor Junior Track-gedeelte van het circuit. Stichting Wielercentrum Assen (SWA) is druk bezig met het opstellen van een bidbook voor het doorontwikkeling van het Wielercentrum.

In het eerste half jaar is er in vergelijking met 2015 sprake van minder parkeerders in de binnenstad. In juli zijn de parkeertijden in samenspraak met MKB Binnenstad verruimd.

Wij zijn begonnen met de implementatie van het plan voor verwarde personen door de gezamenlijke triage vorm te gaan geven. Voor de tweede post van de brandweer zijn we twee locaties aan het onderzoeken, waarna we in 2016 nog een definitief besluit willen nemen. Na een bezoek aan Nottingham hebben we samen met de politie een project opgezet rondom body-camera's.

Waar staan we nu en wat gaan we nog doen?

Aantrekkelijke binnenstad

Op 1 juli jongstleden is de externe procesmanager voor de binnenstad van Assen gestart. Hij heeft van ons en MKB Assen de opdracht gekregen om nog dit jaar een uitvoeringsprogramma – inclusief uitvoeringsorganisatie en investeringsopgave – van de binnenstad te maken. Wij zullen alle belanghebbenden betrekken, waaronder natuurlijk ondernemers en vastgoedeigenaren.

Het hart van het uitvoeringsprogramma wordt gevormd door de volgende vijf bouwstenen: Assen comfortabele gezinsstad, Assen provinciehoofdstad, Assen ondernemende stad, Assen collectieve stad en Assen

living lab. Wij zullen een interactief en aantrekkelijk proces inrichten om de bijdragen op te halen, bijvoorbeeld door themagerichte werkateliers. De resultaten kunnen vervolgens ook gebruikt worden voor het nog op te stellen bestemmingsplan.

De kosten voor het realiseren van de totale herinrichting van de Brink vallen hoger uit. Door een intensief ontwerpproces van de fontein, een participatietraject met onder andere belangengroepen en aanwonenden en de implementatie van het elektronisch handhaven hebben wij meer kosten moeten maken. Deze meerkosten, ter hoogte van € 120.000, kunnen worden opgevangen binnen de lopende begroting.

Cultureel Hart

Om te komen tot een cultuuragenda hebben we de afgelopen periode uitgebreid gesproken met culturele partners en partners op het gebied van educatie, participatie en economie. Daarnaast hebben we bewoners gevraagd mee te denken tijdens het Axis-festival en via het stadspanel. Dit heeft geleid tot een concept-agenda die we dit najaar bespreken met alle partners in de stad.

Omdat een deel van de Drentse gemeenten heeft aangegeven de subsidie voor het ICO af te bouwen, heeft het ICO zich anders georganiseerd. De docenten zijn niet langer in dienst bij het ICO, maar vormen een flexibele schil. De facilitaire activiteiten zijn ondergebracht bij een nieuwe stichting, Podium Zuidhaage. De (financiële) afwikkeling van deze overgang zit in de afrondende fase. Door het verlagen van de (personele) kosten is het ICO erin geslaagd het verlies aan subsidies op te vangen. Binnen de begroting Kunst & Cultuur hebben wij ruimte gevonden om de incidentele kosten van de personele reorganisatie en overgang van de facilitaire activiteiten op te vangen.

Het traject van de bestuurlijke fusie van de stichtingen Bibliotheek Drenthe en Theater & Bioscoop De Nieuwe Kolk verloopt voorspoedig en volgens schema. Per 1 juli jongstleden is het Drents Museum van start gegaan in de tentoonstellingsruimte in de Nieuwe Kolk, waar voorheen het CBK was gevestigd.

Promotie Assen

In juni werden de plannen bekend van het ijsbaan-complex. Wij willen voor dit initiatief € 2,5 miljoen beschikbaar stellen als cofinanciering en als bijdrage in de gemeentelijke voorbereidingskosten. Wij hebben de initiatiefnemers en de provincie Drenthe ons voor-nemen gemeld. De initiatiefnemers zijn nu drukdoende de private financiering zeker te stellen. De provincie wacht nu de verdere uitwerking van het initiatief af (zie ook onderdeel Sportaccommodaties in programma Meedoen). Het ijsbaancomplex en het Factory Outlet Assen vormen gezamenlijk een goede invulling van de recreatiepotenties van het gebied. De goede bereikbaarheid voor grote bezoekersaantallen en de nabijheid van het TT circuit zijn belangrijke vestigingsvoorwaarden. Beide partijen willen graag samenwerken op het terrein van duurzaamheid en in het bijzonder duurzame energieopwekking.

Het TT Circuit is belangrijk voor Assen. Het is belangrijk dat de vergunningen kloppen. Hierover zijn wij in gesprek met het Circuit. Het TT Circuit gaat een aanvraag indienen voor Junior Track-gedeelte van het circuit. Voor die aanvraag heeft het Circuit opdracht gegeven voor het uitvoeren van een akoestisch onderzoek. In het najaar zal de vergunning worden aangeboden aan de gemeente. Daarna gaan wij samen met het TT Cir-

cuit alle activiteiten inventariseren, om te bepalen of zij onder het huidige Activiteitenbesluit vallen.

Stichting Wielercentrum Assen (SWA) is op dit moment druk bezig met het opstellen van een bidbook voor het doorontwikkeling van het Wielercentrum. Hierin zijn zowel de overkapping van de kombaas als uitbreiding met tweede bouwlaag opgenomen. Er wordt gedacht aan een half open overkapping over de kombaas. Vanuit de exploitatie vergoeding die SWA van ons ontvangt is budget beschikbaar om haalbaarheid te onderzoeken (zie ook onderdeel Sportaccommodaties in programma Meedoen).

Voor de jaren 2015 en 2016 hebben wij de organisatiekosten voor het TT festival uit de bedrijfsvoeringsbudgetten gedekt. Door de opeenvolgende bezuinigingen is deze ruimte er niet meer. De organisatiekosten bedragen €190.000. Met ingang van 2017 gaan wij dit bedrag weer opnemen in de begroting.

Parkeren

In het eerste half jaar is er in vergelijking met 2015 sprake van minder parkeerders in de binnenstad. Door een langere gemiddelde parkeertijd is de opbrengst van het betaald parkeren nagenoeg gelijk aan 2015. De teruggang van het aantal parkeerders heeft geen éénduidige oorzaak. Waarschijnlijk is het een combinatie van oorzaken zoals: werkzaamheden aan het Kanaal en stadsboulevard, sluiting van winkelketens in de binnenstad en de toename van het kopen van producten op internet. De trend in de daling van het aantal parkeerders lijkt structureel.

In juli zijn de parkeertijden in samenspraak met MKB Binnenstad verruimd. Het effect van deze maatregel is nog niet te meten.

Vanaf oktober 2016 kunnen nieuwe vergunningen en ontheffingen digitaal worden aangevraagd en gaan we digitaal handhaven. Alle huidige vergunninghouders kunnen vanaf eind dit jaar hun vergunning digitaal bij ons verlengen.

Veiligheid

In het najaar zijn we begonnen met het inrichten van een gezamenlijke triage voor verwarde personen in Drenthe. Het is een belangrijk onderdeel van de aanpak voor deze mensen. We gaan uit van bestaande netwerken en daardoor valt onze aanpak op. Het was voor het landelijke aanjaagteam aanleiding om in Assen een bijeenkomst te houden. Wij waarderen de inzet van organisaties die ons helpen bij het ontwikkelen van een aanpak, zoals de GGD en de GGZ. Het Ministerie van VWS gaat ons ondersteunen bij het borgen van de structurele kosten, door gesprekken te organiseren met zorgpartijen en verzekeraars.

Wij hebben, samen met de VRD, een verkenning uitgevoerd naar mogelijke panden voor een tweede post. We hebben twee opties uitgewerkt. Eén betreft een pand dat in ons eigendom is. Nog dit jaar willen wij een keuze maken, waarbij op basis van onderzoek blijkt of de locatie geschikt te maken is en kan voldoen aan de omgevingseisen tegen een verantwoorde prijs.

Wij hebben met de politie een project opgezet, waarbij politiemedewerkers tijdens de horecanachten en evenementen uitgerust worden met een body-camera. Dit idee komt van Nottinghamshire Police, daar zijn goede resultaten behaald. Dit is zo nieuw en innovatief in Nederland dat slechts een viertal andere gemeenten hieraan werken. Wij willen met deze gemeenten samenwerken om ideeën uit te wisselen.

Financiële prognose

Aantrekkelijk Assen (bedragen * € 1.000)					
Beleidsthema	Actueel jaarbudget	Realisatie t/m aug	Prognose	Saldo	V / N
lasten					
Aantrekkelijke binnenstad	155	51	130	25	V
Cultureel Hart	9.706	7.374	9.531	175	V
Evenementen	1.130	1.086	1.140	-10	N
Parkeren	321	285	330	-9	N
Veiligheid	3.216	2.432	3.211	5	V
Totaal lasten	14.528	11.227	14.342	186	V
baten					
Aantrekkelijke binnenstad	25	8	25	0	
Cultureel Hart	0	0	0	0	
Evenementen	194	386	386	192	V
Parkeren	1.702	1.216	1.682	-20	N
Veiligheid	16	173	179	163	V
Totaal baten	1.937	1.783	2.272	335	V
Totaal saldo van baten en lasten	-12.591	-9.444	-12.070	521	V
mutaties in reserves					
storting reserves	0	0	0	0	
beschikking reserves	2.374	0	2.209	-165	N
totaal mutaties in reserves	2.374	0	2.209	-165	N
Resultaat	-10.216	-9.444	-9.861	356	V

Toelichting afwijkingen

Aantrekkelijke binnenstad € 0

In verband met het opstellen van een uitvoeringsprogramma van de Binnenstad is € 25.000 van het budget nodig voor 2016. We verwachten dat de bijdrages voor private ontwikkelingen € 25.000 lager uitvallen dan waarmee in de begroting rekening gehouden is.

Cultureel Hart € 10.000 N

Als gevolg van de andere wijze van organiseren van het ICO met podium Zuidhaege zal er naar verwachting een klein nadeel ontstaan.

De resultaten 2016 ten aanzien van de Bibliotheek, De Nieuwe Kolk en het CBK worden verrekend met de re-

serve Weiersstraat. Naar verwachting zal per saldo € 165.000 minder onttrokken worden uit de reserve.

Evenementen (Promotie Assen) € 182.000 V

De kosten voor ondersteuning en beveiliging zijn iets hoger uitgevallen dan verwacht. Voor de afwikkeling van de TT over de voorgaande jaren is incidenteel € 150.000 ontvangen van de provincie en de stichting TT-Speedweek. Daarnaast is er incidenteel meer sponsorgeld binnengekomen.

Parkeren € 29.000 N

De opbrengsten van straatparkeren blijven iets achter op budget. Er is niet duidelijk aan te geven waardoor de kosten iets achter blijven. Mogelijk betreft het een combinatie van wegwerkzaamheden, sluiting van winkels en een toename van kopen via internet.

Veiligheid € 168.000 V

Er is een incidenteel voordeel als gevolg van de afrekening van het exploitatieresultaat van de VRD over 2015.

Prognose budgetoverheveling		bedrag (€ * 1.000)
Veiligheid		
Uitvoeringsprogramma binnenstad		25
Totaal budgetoverheveling		25

Toelichting

Veiligheid

In de Voorjaarsnota en tijdens de midtermreview hebben wij besloten om extra geld beschikbaar te stellen voor de aanpak van verwarde personen. De dekking wordt gevonden in de incidentele voordelen die ontstaan bij de Veiligheidsregio Drenthe.

Uitvoeringsprogramma binnenstad

Voor het opstellen van het uitvoeringsprogramma binnenstad Assen is een budgetoverheveling voorgesteld. Het gaat om een bedrag van € 25.000.

Samen werken aan Assen

 Stand van zaken	augustus 2016	kosten
Bestuur		
Regionale Samenwerking: RGA, SDA, SNN, NG4, EDR, Samenwerking Assen – Poznan, GAE		
Dienstverlening		
Bezuinigingen		

Samenvatting programma

In het kader van overheidsparticipatie zijn onze medewerkers samen met netwerkpartners gestart met trainingen.

Het werk van de NG4 projectenverwerver in Brussel ligt op schema. De afgelopen periode is deelname gerealiseerd aan verschillende werkgroepen en werd er deelgenomen aan meerdere netwerken. Voor de komende periode zijn er twee hoofdaandachtspunten: het verkrijgen en behouden van voldoende ondersteuning in tijd en kennis bij gemeenten en organisaties en het beter opsporen en efficiënter bedienen van mkb-bedrijven die actief willen zijn of worden op Europese schaal.

Per 15 september is het betalen per pin met goed gevolg bij alle balies in het stadhuis ingevoerd.

Vanuit de Toegang voor Jeugdhulp en de nieuwe Wmo-taken is een project gestart om buurtteams een leidende rol te geven.

De voorbereiding op de invoering van Zaakgericht werken is in volle gang. Hiermee kan in 2017 de slag gemaakt worden naar een betere dienstverlening aan de klanten.

Waar staan we nu en wat gaan we nog doen?

Bestuur

Onze medewerkers zijn in het kader van overheidsparticipatie voor de zomer samen met netwerkpartners gestart met een training 'Werken met netwerken', met in het najaar een tweede serie trainingen. Tevens is er vanuit de VNG contact gezocht met gemeente Hoogeveen - De Wolden en de gemeente Assen om ook in VNG-verband verder invulling te geven aan overheidsparticipatie en aan wat dat van gemeenten vraagt. Beide gemeenten krijgen hierin een experimentele trekkersrol en kunnen op onderdelen als proeftuin voor initiatieven en ontwikkelingen fungeren.

De Dag van de democratie is georganiseerd en de start van het raadsseizoen heeft plaatsgevonden in het kader van overheidsparticipatie met als gastspreker de heer Wallace, voorzitter van de Raad van het openbaar bestuur. Met de raad worden de thema's die het komende jaar voor de gemeente belangrijk zullen zijn nog vastgesteld.

Regionale Samenwerking: RGA, SDA, SNN, NG4, EDR, Samenwerking Assen – Poznan, GAE

Samenwerking Drentsche Aa (SDA)

De ingangsdatum voor het centrale beheer van de Basisregistratie Grootchalige Topografie is van 1 juli opgeschoven naar 1 oktober 2016. De bezetting vanuit de drie gemeenten was eerder nog niet compleet. Verder zijn we van plan om de inkoop samenwerking centraal in Assen te organiseren. Nu heeft de inkoop samenwerking nog een netwerkvorm. De overige projecten lopen volgens plan. De evaluatie in het voorjaar van het proces had als uitkomst dat de samenwerking nu goed verloopt. De leerpunten uit de evaluatie zijn inmiddels opgepakt. In het najaar worden de businesscases van Belastingen en PSA geëvalueerd.

NG4

Sinds 1 juli 2015 werkt een projectenverwerver namens de NG4 in Brussel. Belangrijke taak in Brussel is het opbouwen en aansluiten bij netwerken. Op dit moment is er binnen het netwerk ERRIN (een in 2001 opgericht, in Brussel gestationeerd platform met meer dan 120 regionale stakeholders) deelname gerealiseerd aan de werkgroepen Bio Economy, Energy & Climate change, Design and creativity en Smart Cities and Communities. Van de laatstgenoemde is de NG4 projectenverwerver voorzitter (andere netwerken waaraan deelgenomen worden zijn: ETP Smart Grids, EIP Smart Cities and Communities, action clusters Small Giants, Positive Energy Blocks, Northern Sparsely Populated Areas en Eurocities: economic development forum).

Vanuit Brussel vindt steeds meer afstemming plaats met diverse partijen in het noorden. Ook wordt bekeken of er allianties opgebouwd kunnen worden met andere regio's en samenwerkingen. In dit kader is al een succesvolle reis naar Zuid-Noorwegen geweest wat concrete afspraken met de Noordelijke Hogeschool, Hanze Hogeschool en Agder University heeft opgeleverd. Belangrijke quick wins in het afgelopen jaar zijn aanvragen die twee NG4 gemeenten hebben gedaan bij Urban Innovative Action.

Tevens zijn er voor twee concrete projecten (Emmen en Assen) internationale consortia opgebouwd. Voor deze projecten zijn twee projectaanvragen in voorbereiding. Het werk van de NG4 projectenverwerver ligt op schema. Voor de komende periode zijn er twee hoofdaandachtspunten: het verkrijgen en behouden van voldoende ondersteuning in tijd en kennis bij gemeenten en organisaties en het beter opsporen en efficiënter bedienen van mkb-bedrijven die actief willen zijn of worden op Europese schaal.

Internationale samenwerking: Assen – Poznan en Assen – Oldenburg

In de samenwerking met Poznan ligt de focus vooral op evenementen, evenementenveiligheid en SMART Cities. Samenwerken in het kader van SMART Cities gebeurt zowel met Poznan als Oldenburg.

GAE

Alle aandeelhouders hebben besloten een strategische verkenning uit te voeren naar het toekomstperspectief van Groningen Airport Eelde. Dit najaar worden alle onderzoeksresultaten aangeboden aan de raad- en statenleden van de aandeelhouders. In de onderzoeken is uitgegaan van alle mogelijke scenario's, dat wil zeggen van het afbouwen van de huidige vorm tot het investeren in de luchthaven. Van de raads- en statenleden wordt gevraagd op basis van de onderzoeks-

resultaten een besluit te nemen over de koers van de luchthaven in de toekomst. Totdat dit besluit is genomen, moet rekening gehouden worden met alle mogelijke scenario's.

Dienstverlening

Servicewaarden

Medio april zijn we gestart met de meting van de klantwaardering voor onze telefonische en digitale dienstverlening. De telefonische dienstverlening wordt met een ruime voldoende gewaardeerd. Onze website wordt minder goed en wisselend gewaardeerd. Aan de hand van concrete acties wordt momenteel hard gewerkt aan de verbetering van de site.

Verdergaande digitalisering en zelfbedieningsconcept

In het vierde kwartaal wordt het voor burgers mogelijk om ook digitaal de procedure voor aangifte van een geboorte of een huwelijk op te starten. Voor begrafenisondernemers wordt het dan mogelijk om een aangifte van overlijden grotendeels digitaal af te handelen. De planning voor het onderzoek of telefonische FAQ's digitaal gemaakt kunnen worden en of wij 100 % op afspraak kunnen gaan werken start eind 2016. Daarnaast wordt het dit najaar mogelijk om een parkeervergunning digitaal aan te vragen. Hiermee verbetert ook de digitale handhaving.

Op stadhuis alleen nog pinbetalingen tenzij

Sinds 15 september is het aan de balies in het stadhuis alleen nog mogelijk om direct met pin te betalen. Voor klanten die om wat voor reden dan ook geen beschikking hebben over een pinpas kan een afspraak gemaakt worden op dinsdagmiddag om nog contant te betalen. In de afgelopen maanden en weken is hierover gecommuniceerd via social media (meerdere keren berichten via twitter en facebook), meermaals in Berichten van de Brink en via posters op de toegangsdeuren tot het stadhuis.

Toegang

De primaire frontoffice functies loket, telefoon en mail zijn voor de Wmo en Jeugdhulp geïntegreerd in het Klant Contact Centrum (KCC) van de gemeente Assen. Vanuit de Toegang is een project opgestart om de buurtteams een leidende rol te geven in het houden van keukentafelgesprekken voor begeleiding, dagbesteding, logeren, collectief vervoer en hulp bij het huishouden. Het project herindicatie nieuwe taken Wmo en Jeugdhulp is conform planning afgerond. De nieuwe tweedelijns frontoffice taken op het gebied van Wmo en Jeugdhulp zijn conform planning geïntegreerd binnen de eenheid Klant.

Zaakgericht werken

In 2017 kan de slag gemaakt worden naar een betere dienstverlening aan de klanten. De voorbereiding op de invoering van Zaakgericht werken is in volle gang; nog grotendeels achter de schermen, maar binnenkort

voor iedereen in de organisatie tastbaar. Ons management is voorbereid op de implementatie en vanuit alle organisatieonderdelen is input aangeleverd voor de in te voeren processen (totaal 365). Deze zijn grotendeels voor het eind van het jaar in het zaakstelsel opgenomen.

Financiële prognose

Samen werken aan Assen						(bedragen * € 1.000)
Beleids thema	Actueel jaarbudget	Realisatie t/m aug	Prognose	Saldo	V / N	
lasten						
Bestuur	2.799	1.487	2.774	25	V	
Regionale samenwerking	129	166	129	0		
Dienstverlening	2.478	1.233	2.073	405	V	
Totaal lasten	5.407	2.886	4.977	430	V	
baten						
Bestuur	0	21	0	0		
Regionale samenwerking	0	0	0	0		
Dienstverlening	1.042	852	1.142	100	V	
Totaal baten	1.042	873	1.142	100	V	
Totaal saldo van baten en lasten	-4.365	-2.013	-3.835	530	V	
mutaties in reserves						
storting reserves	0	0	0	0		
beschikking reserves	0	0	0	0		
totaal mutaties in reserves	0	0	0	0		
Resultaat	-4.365	-2.013	-3.835	530	V	

Toelichting afwijkingen

Bestuur € 25.000 V

Raad en college (€ 100.000 V)

De lasten van de raad en het college (inclusief bestuursondersteuning) zullen naar verwachting € 70.000 lager uitvallen dan begroot. Verder is het onderzoeksbudget voor de Rekenkamercommissie niet geheel benodigd (€ 30.000 V).

Meerwerkkosten accountantscontrole jaarrekening 2015 (€ 75.000 N)

Zoals bekend is het jaarrekeningproces 2015 moeizaam verlopen. Hierbij hebben een aantal factoren een rol gespeeld. Onder andere de nieuwe taken in het sociaal domein, het wisselen van de accountant en hogere eisen aan de accountantscontrole hebben ervoor gezorgd dat de controle langer heeft geduurd dan gebruikelijk. Voor zowel de organisatie als de accoun-

tant betekende dit veel extra en aanvullende werkzaamheden. Het meerwerk van de accountant heeft zich logischerwijs vertaald in extra kosten (€ 75.000) die zullen zorgen voor een overschrijding van het hiervoor beschikbaar gestelde budget.

Dienstverlening € 505.000 V

Op het onderdeel publiekszaken voorzien we een voordeel van ruim € 400.000. Van de geormerkte rijksmiddelen voor het nationaal uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid i-NUP resteert dit jaar na verwachting nog een bedrag van € 140.000. Aangezien deze gelden zullen worden aangewend in 2017 maakt dit bedrag onderdeel uit van de geprognosticeerde budgetoverheveling. Ook verwachten wij een voordeel bij burgerzaken van € 200.000. Dit voordeel ontstaat door minder kosten als gevolg van lagere contractverplichtingen en door ingeschatte hogere lesgesinkosten.

Met de extra legesinkomsten is in de conceptbegroting 2017 al rekening gehouden. Zoals in de Voorjaarsnota aangegeven hebben we via het Gemeentefonds extra middelen ontvangen voor de organisatie van het Oekraïne referendum. Deze middelen behoeften niet

geheel ingezet te worden, waardoor een voordeel ontstaat van € 65.000. In verband met het vervallen van geplande investeringen op het terrein van de basisregistraties ontstaat een voordeel van ongeveer € 100.000.

Prognose budgetoverheveling		bedrag (€ * 1.000)
i-NUP		140

Toelichting

i-NUP

Er zal naar verwachting € 140.000 van het totale budget van € 299.000 worden aangewend. Voor IBABs (digitalisering collegevoorstellen, workflow en digitaal vergaderen), roadmap dienstverlening en de nog openstaande punten uit de i-NUP wordt dit bedrag aangewend.

Bezuinigingen Samen werken aan Assen		bedragen in € * 1.000		
Programma/beleidsthema	bezuinigingsmaatregel	begroot	prognose	status
Openstaande bezuinigingen bestuursperiode 2011-2014 (1e, 2e en 3e tranche)				
Bestuur	Hospitalityroom TT (op termijn) afstoten	25	25	
Totaal Samen werken aan Assen		25	25	

Bedrijfsvoering

 Stand van zaken	augustus 2016	kosten
Samenwerken		
Ambtelijke organisatie		
Bezuinigingen		

Samenvatting programma

Naar aanleiding van het rekenkameronderzoek in 2015 naar de informatieveiligheid van de aspecten organisatie, mens en techniek is een plan van aanpak opgesteld met daaruit voortvloeiende acties in 2016 en 2017.

Mede naar aanleiding van de bevindingen van de accountant is gestart met het doorvoeren van verbeteringen om de jaarafsluiting 2016 soepeler te laten verlopen.

De gemeente Assen heeft twee volledig aangepaste werkplekken voor medewerkers met een arbeidsbeperking. Daarnaast blijft zij zich inzetten op het nog meer kunnen plaatsen van mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt in reguliere functies.

Het ziekteverzuim is gestegen ten opzichte van 2015: toen was het 5,23%, in januari tot en met augustus

2016 bedroeg het 6,19%. Landelijk is het ziekteverzuim onder gemeenteambtenaren gestegen met 0,2 % naar 5,3%. Daarnaast is er dit jaar een werkdrukonderzoek uitgevoerd. De uitkomsten hiervan betrekken we bij de analyse van het ziekteverzuim.

Indien rekening wordt gehouden met de voorgestelde budgetoverhevelingen, is sprake van een positief bedrijfsvoeringsresultaat over 2016 van € 100.000. De belangrijkste afwijkingen (nadelen) zijn: extra kosten informatieveiligheid, extra bedrijfsvoeringskosten decentralisaties, onderdekking projecten en onderhoud materieel. De belangrijkste afwijkingen (voordelen) zijn: vrijval kapitaallasten, diverse beheerskosten en personeelskosten (onderbezetting eerste halfjaar 2016).

Waar staan we nu en wat gaan we nog doen?

Ambtelijke organisatie

Informatiebeveiliging

De rekenkamer heeft eind 2015 een onderzoek laten doen naar de informatieveiligheid op de aspecten organisatie, mens en techniek. De geconstateerde tekortkomingen en aanbevelingen zijn verwerkt in een plan van aanpak. Een aantal van de acties die daaruit voortkomen brengt in 2016 kosten (€ 100.000) met zich mee die niet begroot zijn (extra inhuur, aanschaf software, vervolgmetingen, aanstelling privacy functionaris in SDA-verband). De structurele kosten (€ 180.000) die hieruit voortvloeien zijn meegenomen in de begroting 2017.

Bevindingen accountant

Mede naar aanleiding van de bevindingen van de accountant is met hulp van een consultant gestart met het doorvoeren van verbeteringen die er toe moeten leiden dat de jaarafsluiting 2016 soepeler verloopt.

Er is gestart met de werkwijze rondom reserves en voorzieningen en verrekenen met projecten.

Een kadernota reserves en voorzieningen en een herziening van de kadernota activa en afschrijvingen worden nog dit jaar voorgelegd aan de raad. De kosten hiervan zijn niet voorzien in 2016 en zullen onderdeel zijn van het rekeningresultaat.

Realisatie afspraakbanen

De gemeente Assen heeft twee volledig aangepaste werkplekken voor medewerkers met een arbeidsbeperking en zet daarnaast in op het nog meer kunnen plaatsen van mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt in reguliere functies. Zo zijn de samenwerking met Werkplein Baanzicht, Alescon en de oprichting van Werkpunt hiervan voorbeelden. Deze inspanningen tellen echter niet mee voor het quotum van de 'wet afspraakbanen': omdat medewerkers geen ambtelijke aanstelling hebben bij de gemeente Assen of reeds in dienst waren vóórdat de Wet Banenafpraak op 1 april 2015 in werking is getreden.

De quotumheffing, dat wil zeggen de hoeveelheid arbeidsbeperkten die een organisatie in dienst moet hebben, is in jongstleden juli door de staatssecretaris van SZW (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) afgeschaft. De gemeente Assen blijft zich inspannen om meer medewerkers met een arbeidsbeperking te plaatsen in reguliere functies.

Ziekteverzuim 2016

Het ziekteverzuim is gestegen ten opzichte van vorig jaar. In 2015 was het ziekteverzuim 5,23% en in 2016

(januari t/m augustus) 6,19%. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt door langdurig verzuim (door zwangerschap of ernstige ziektes). Deze medewerkers zijn allen goed in beeld en er zijn individuele afspraken mee gemaakt. Hier en daar is er ook sprake van een hogere frequentie ziektemelding. Hierover vinden gesprekken plaats. Daarnaast is er dit jaar een werkdrukonderzoek uitgevoerd. De uitkomsten hiervan betrekken we bij de analyse van het ziekteverzuim.

Landelijk is het ziekteverzuim onder gemeenteamtbanen gestegen met 0,2 % naar 5,3%.

Financiële prognose

Bedrijfsvoering				(bedragen * € 1.000)	
Beleids thema	Actueel jaarbudget	Realisatie t/m aug	Prognose	Saldo	V / N
lasten					
Bedrijfsvoering	53.230	32.137	51.315	1.915	V
Totaal lasten	53.230	32.137	51.315	1.915	V
batens					
Bedrijfsvoering	9.346	4.515	8.231	-1.115	N
Totaal batens	9.346	4.515	8.231	-1.115	N
Totaal saldo van batens en lasten	-43.884	-27.621	-43.084	800	V
mutaties in reserves					
storting reserves	0	0	0	0	
beschikking reserves	0	0	0	0	
totaal mutaties in reserves	0	0	0	0	
Resultaat	-43.884	-27.621	-43.084	800	V

Toelichting afwijkingen

Bedrijfsvoering € 800.000 V

Tot het nu geprognosticeerde voordeel van € 800.000 behoort een aantal vrijvallende (project)budgetten die in 2017 benodigd zijn om deze projecten te kunnen afronden: budgetten voor de invoering van Zaakgericht Werken, het overbrengen van het milieu- en bouwarchief naar het Drents Archief en het uitvoeren van de opleidingsplannen. Bij de prognose van de budgetoverheveling worden deze onderwerpen nader toegelicht. Naar de huidige inzichten zal bij het opmaken van de jaarrekening worden voorgesteld een totaalbedrag van € 700.000 over te hevelen naar 2017. Indien rekening wordt gehouden met deze voorgestelde budgetoverheveling is sprake van een positief bedrijfsvoeringsresultaat over 2016 van € 100.000.

Bezuinigingsopgave

In 2016 is deels al geanticipeerd op de invulling van de bezuinigingsopgave vanaf 2017. Zo moeten onderwerpen als besparingen op abonnementen en contracten, reduceren van budgetten voor voormalig personeel en het schrappen van vervangingsinvesteringen voor € 700.000 bijdragen aan de totale bezuinigingsopgave. Op deze onderdelen bedraagt het ingeschat voordeel in 2016 totaal ruim € 1,2 miljoen. Bij de vrijval van kapitaallasten betreft dit wel grotendeels een incidenteel voordeel als gevolg van het uitstel van investeringen op het terrein van materieel en ICT. En tegenover het voordeel op het vertragen van investeringen in materieel staat een nadeel van € 200.000 als gevolg van hogere onderhoudskosten van het bestaande materieel.

Personeelskosten decentralisaties

Vanuit de rijksmiddelen die we ontvangen voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet en de Participatiewet betalen wij ook de kosten van deze (nieuwe) taken in de eigen bedrijfsvoering. De voor de bedrijfsvoering beschikbare ruimte is voor dit doel afgezonderd en toegevoegd aan het programmabudget Bedrijfsvoering. Daarbij is vanaf 2015 voor de Wmo uitgegaan van de landelijke richtlijn van 3 % en voor de uitvoering van de Jeugdwet is de VNG-richtlijn van 4,3 % aangehouden. Voor 2016 bedraagt dit budget totaal € 2,3 miljoen. De inschatting is dat dit budget dit jaar met € 300.000 zal worden overschreden. Dit wordt met name veroorzaakt door noodzakelijke extra inzet in de backoffice, voor onder andere indicatiestelling, administratie en facturatie en afhandeling toename telefoonverkeer.

Overige personeelskosten

Op de overige personeelskosten lijkt een voordeel te gaan ontstaan van ongeveer € 375.000. Weliswaar liggen de kosten van externe inhuur hoger dan in de begroting is voorzien, maar doordat de bezetting met

name in de eerste helft van 2016 nog beneden de toegestane formatie lag wordt over geheel 2016 nog een beperkt voordeel voorzien. De huidige bezetting is nagenoeg conform de begrote formatie.

Projecten

Zoals al aangegeven in de Voorjaarsnota zorgt de terugloop in projecten (inclusief grondexploitatie) voor minder projectmatige dekking voor de (vaste) bedrijfsvoeringskosten. Zoals het zich nu laat aanzien gaat het hierbij om een totaalbedrag van naar schatting € 1,2 miljoen. Naast een dalende projectenportefeuille bevindt zich een aantal projecten nog in een voorbereidingsfase. Doordat een directe dekking uit projecten en/of het grondbedrijf (nog) ontbreekt, verschuiven deze lasten naar de exploitatie.

Overige afwijkingen

De overige afwijkingen bedragen per saldo ongeveer € 200.000 voordelig. Dit betreffen onder andere minder aangeschafte kantoorartikelen, een onderbesteding in het budget voor advertentiekosten en wat extra inkomsten.

Prognose budgetoverheveling	bedrag (€ * 1.000)
Invoering Zaakgericht Werken	380
Overbrenging milieu- en bouwarchief	140
Opleidingsbudget	175
Totaal budgetoverheveling	695

Toelichting

Zaakgericht Werken

Via de Voorjaarsnota is een incidenteel budget van € 500.000 beschikbaar gesteld voor de implementatie van Zaakgericht Werken. Het voorbereiden van de invoering van Zaakgericht Werken is gepland in 2016, waarna de invoering in 2017 kan worden gerealiseerd. Voor de voorbereiding is in 2016 een budget van € 120.000 benodigd. De resterende middelen (€ 380.000) zullen in 2017 worden ingezet.

Overbrenging milieu- en bouwarchief

Zoals in de Voorjaarsnota is aangegeven hoort ons bouw- en milieuarchief wettelijk gezien na 20 jaar overgebracht te worden naar het Drents Archief, zodat deze archieven daarmee op papier openbaar en toegankelijk worden. Voor de kosten van deze overbrenging is een eenmalig budget beschikbaar gesteld van € 200.000. Eind 2016 wordt gestart met het overbren-

gen van de betreffende archieven. Van het budget zal € 60.000 nog tot besteding komen in 2016. Het restant (€ 140.000) is benodigd in 2017.

Opleidingsbudget

Om uitvoering te geven aan de afspraak met de OR met betrekking tot de individuele loopbaanbudgetten (ILB) is in 2015 een bedrag van € 300.000 overgeheveld naar 2016. Deze extra ruimte kwam daarmee beschikbaar voor de opleidingsplannen in 2016. Van het totaal beschikbare vormings- en opleidingsbudget ad € 942.000 (€ 642.000 regulier + € 300.000 overheveling uit 2015) zal in 2016 naar verwachting € 767.000 ingezet kunnen worden. Een deel van de opleidingsplannen loopt door in 2017 en voorgesteld zal dus worden het resterende budget ad € 175.000 over te hevelen naar 2017.

Bezuinigingen Bedrijfsvoering		bedragen in € * 1.000		
Programma/beleidsthema	bezuinigingsmaatregel	begroot	prognose	status
Openstaande bezuinigingen bestuursperiode 2011-2014 (1e, 2e en 3e tranche)				
Bedrijfsvoering	Efficiency bedrijfsvoering	250	250	✓
	Achterblijvende overhead brandweer/RUD	150	150	✓
Totaal Bedrijfsvoering		400	400	

Vastgoed en grondbedrijf

 Stand van zaken	augustus 2016	kosten
Vastgoed		
Grondbedrijf		
Bezuinigingen		

Samenvatting programma

De notitie Vastgoed met Rendement zorgt voor transparantie en levert een bijdrage aan het maatschappelijk en financieel rendement van het gemeentelijk vastgoed.

De kostenneutrale verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed krijgt vorm door het plaatsen van zonnepanelen op een drietal objecten.

Op een aantal objecten wordt een overschrijding van de kosten voor herstelonderhoud verwacht, dit zal naar verwachting geen invloed hebben op het exploitatieresultaat.

Waar staan we nu en wat gaan we nog doen?

Vastgoed

Met een brief is de Raad geïnformeerd over het vaststellen van spelregels hoe in de gemeente Assen wordt omgegaan met gemeentelijk vastgoed. De in de notitie Vastgoed met Rendement opgenomen spelregels zullen een bijdrage leveren aan het maatschappelijk en financieel rendement van het gemeentelijk vastgoed. Door het hanteren van de spelregels zullen de processen van het gemeentelijk vastgoed zorgen voor transparantie.

Bezit, beheer en exploitatie van vastgoed worden niet gezien als kerntaken van de gemeente. Daarom streven we ernaar om de komende jaren een deel van ons vastgoed te verkopen. In 2016 zijn de objecten Brink 40 en Kroezehof verkocht.

Voor de verduurzaming van vastgoed zal voor MFA Assen Oost, Sporthal Assen en Buitenzorg geïnvesteerd worden in zonnepanelen, de investering wordt gefinancierd uit de verwachte verlaging van de energielasten. Deze werkzaamheden worden derhalve kosten-

neutraal uitgevoerd.

Met betrekking tot de inbouwpakketten van De Nieuwe Kolk heeft de gemeente vooruitlopend op het lopende onderzoek naar deze inbouwpakketten een voorfinanciering gedaan van € 30.000 ten behoeve van toegangspoortjes theater.

Grondbedrijf

Behalve met de wijziging van het BBV heeft het grondbedrijf ook te maken met de invoering van de vennootschapsbelasting. Met ons concludeert ook de accountant dat het wettelijk kader van het grondbedrijf, BBV en de vennootschapsbelasting grote veranderingen kent. Op deze nieuwe wetgeving hebben wij reeds geanticipeerd in de begroting 2017. We hebben de rekenrente aangepast, uitgifteprognoses geactualiseerd en waar mogelijk de richttermijn van tien jaar in onze grondexploitaties toegepast. Dit zal daarom geen grote effecten hebben op de jaarrekening.

Vastgoed en Grondbedrijf				(bedragen * € 1.000)	
Beleidsthema	Actueel jaarbudget	Realisatie t/m aug	Prognose	Saldo	V / N
lasten					
Vastgoed	32.705	18.303	32.719	-14	N
Grondbedrijf	3.971	0	3.971	0	
Totaal lasten	36.676	18.303	36.690	-14	N
baten					
Vastgoed	13.932	7.901	14.033	101	V
Grondbedrijf	4.098	0	4.098	0	
Totaal baten	18.029	7.901	18.130	101	V
Totaal saldo van baten en lasten	-18.647	-10.402	-18.560	87	V
mutaties in reserves					
storting reserves	126	0	126	0	
beschikking reserves	591	0	591	0	
totaal mutaties in reserves	465	0	465	0	
Resultaat	-18.182	-10.402	-18.095	87	V

Toelichting afwijkingen

Vastgoed € 87.000 V

Het Duurzaamheidscentrum Assen laat dit jaar nog een klein negatief resultaat zien, dit is mede het gevolg van een aantal aanloopproblemen. Het heeft onder andere te maken met de installaties, de verwachting is dat dit volgend jaar opgelost is.

De onderhoudslasten van het stadhuis zijn hoger dan werd geraamd en verwacht na herinrichting van het gebouw. Zowel herstelonderhoud als functionele aanpassingen waren nodig om de structurele lasten op termijn te kunnen verlagen.

Om problemen bij verschillende MFA's op te lossen vallen de kosten voor herstelonderhoud ook hoger uit dan geraamd, het betreft hier met name de nieuwere MFA's waar deze kosten hoger uitvallen.

De verwachting is dat bovengenoemde afwijkingen op de begroting binnen de totale begroting worden opgelost door onder meer lagere kapitaallasten.

Grondbedrijf € 0

De economische omstandigheden en de veranderde groeiprognozes vragen om een meer gefaseerde en marktgerichte aanpak bij gebiedsontwikkeling. In de programmering van het grondbedrijf gaat het college uit van een scenario met een gemiddelde uitgifte van 200 woningen per jaar en gemiddeld twee hectare aan

bedrijfskavels. Dit uitgangspunt wordt onderbouwd door de meest actuele onderzoeken en prognoses.

Dit jaar (maart 2016) heeft de commissie BBV een nieuwe notitie voor grondexploitaties vastgesteld. In deze notitie wordt voor de looptijd van grondexploitaties een richttermijn van tien jaar gehanteerd. Van deze richtlijn kan alleen gemotiveerd worden afgeweken. Daarnaast stelt het BBV een objectief vastgestelde rekenrente voor en wordt de categorie 'Niet in ontwikkeling gebrachte gebieden' (vallen vanaf nu onder de strategische gronden) afgeschaft. Naast de wijziging van het BBV heeft het grondbedrijf ook te maken met de invoering van de vennootschapsbelasting. Hoewel nog onzeker, is de verwachting dat het gemeentelijk grondbedrijf niet als ondernemer wordt aangemerkt en daarmee voorlopig geen vennootschapsbelasting is verschuldigd.

Voor de veranderingen in het wettelijk kader in het grondbedrijf: zie hierboven onder Grondbedrijf in 'Waar staan we nu en wat gaan we nog doen?'

Grote wijzigingen richting de jaarafsluiting worden niet meer verwacht. Wel zal op advies van de accountant de post onvoorzien in exploitaties gelijkwaardig worden gehanteerd. De accountant heeft ook geadviseerd om voor een tweetal binnenstedelijk locaties een externe taxatie te laten uitvoeren, aangezien een objectieve WOZ-taxatie ontbreekt. Het resultaat van deze hertaxatie zal worden verwerkt in de jaarrekening.

Bezuinigingen Vastgoed en Grondbedrijf		bedragen in € * 1.000		
Programma/beleidsthema	bezuinigingsmaatregel	begroot	prognose	status
Vastgoed/ Bestuursopdrach	Bedrijfsvoering Vastgoed (verkoop Vastgoed)	0	100	
Totaal Vastgoed en Grondbedrijf		0	100	

Toelichting afwijkingen

Bestuursopdracht Vastgoed

In de voorjaarsnota werd ten aanzien van de bestuursopdracht Vastgoed aangegeven dat er voor 2017, 2018 en 2019 respectievelijk € 100.000, € 175.000 en € 250.000 bezuinigd gaat worden op vastgoed. In 2016 is reeds de eerste bezuiniging van € 100.000 opgenomen. Voor 2018 en 2019 zijn de taakstellende bezuinigingen daarom nog € 75.000 en € 150.000.

Algemeen financieel beleid

 Stand van zaken	augustus 2016	kosten
Financieel gezond/Duurzaam evenwicht		
Onvoorzien/incidenteel		
Vennootschapsbelasting		
Gemeentelijke belastingen		
Financiering & belegging		
Reservepositie		
Betere sturing		
Financiële verhouding/Gemeentefonds		
Bezuinigingen/overige algemene dekking		

Samenvatting programma Algemeen Financieel Beleid

Er doen zich geen grote wijzigingen voor in het beeld van de financiële positie dat bij de Voorjaarsnota voor het laatst aan de raad is gepresenteerd. Die blijft gezond en sluitend. We hebben en houden zicht op de financiële risico's die daarop van invloed kunnen zijn. Deze zijn in control. Het weerstandsvermogen voldoet ruimschoots aan de norm.

We zijn geconfronteerd met de gevolgen van de verscherpte accountantscontrole. We werken naar aanleiding daarvan aan de opstelling van een verbeteragenda waarin we noodzakelijke en gewenste verbeterpunten in de financiële spelregels en de bestuurlijke en financieel administratieve processen in onderling verband in beeld brengen. Tevens geven we aan welk tijdsbeslag, welke capaciteit en welke kosten met de uitwerking van die agenda gemoeid zijn.

Zo zijn we gestart met de opstelling van een 'kadernota reserves en voorzieningen' en wordt er gewerkt aan een 'kadernota waardering en afschrijvingsbeleid'. Dit mede als voorbereiding op het komende verantwoordingsproces over 2016. Verder bereiden we ons voor op de invoering van het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Dat besluit leidt tot een aantal ingrijpende stelselwijzigingen die al meteen in de begroting 2017 hun beslag moeten krijgen.

We hebben besloten in te gaan op het aanbod van Enexis om een deel van ons aandelenbezit aan het bedrijf te verkopen. De gehele transactie moet nog verder in detail worden uitgewerkt. We gebruiken de opbrengst in eerste aanleg om de vermogenspositie verder te verbeteren. De financierings- en liquiditeitsposities zijn op orde. Het kabinet prognosticeert in de septembercirculaire ook voor 2016 een bescheiden groei van het gemeentefonds en daarmee van onze algemene uitkering.

Waar staan we nu en wat gaan we nog doen?

Financieel gezond/duurzaam evenwicht/ financiële spelregels

Er doen zich geen grote wijzigingen voor in de gemeentelijke financiële positie. Die blijft gezond en sluitend. We houden zicht op risico's die daarop van invloed kunnen zijn. De beleidsuitvoering in het sociaal domein

blijft in 2016 binnen de vastgestelde financiële kaders verlopen. In de loop van 2016 zijn risicosessies gehouden om na te gaan of er sprake was financiële knelpunten en/of dreigende tegenvallers. Indien nodig zijn daarvoor bij de Voorjaarsnota maatregelen getroffen.

Het jaarrekenings- en verantwoordingsproces 2015 heeft duidelijk gemaakt dat er verbeterlagen noodza-

kelijk zijn in de op het beheer en de verantwoording van de gemeentelijke middelen betrekking hebbende spelregels en administratieve processen. Directe aanleiding daarvoor zijn de bevindingen van de accountant naar aanleiding van de controle jaarrekening 2015. Om beter op het komende jaarrekeningproces 2016 voorbereid te zijn is met een aantal verbeteracties gestart. Opstelling van de kadernota's 'reserves en voorzieningen' en 'waardering en afschrijvingsbeleid' maakt daar onderdeel van uit. Planning is dat deze nota's in de december door de raad worden behandeld.

Daarnaast wordt gewerkt aan een gezamenlijke verbeteragenda waarin de verder noodzakelijke aanpassing van spelregels en wijzigingen in bestuurlijke en administratieve processen, met tijdsplanning en capaciteitsbeslag, op een rij wordt gezet. De uitkomsten daarvan worden met de accountantscommissie gedeeld en ter behandeling en vaststelling aan de raad aangeboden. Richtpunt daarvoor is de komende behandeling van de begroting 2017.

We bereiden ons voor op de invoering van de medio 2016 door het kabinet vastgestelde nieuwe begrotings- en verantwoordingsvoorschriften (BBV). Deze hebben een aantal ingrijpende stelselwijzigingen tot gevolg die grotendeels met ingang van 2017 van kracht worden. Het gaat dan onder andere om de aanpassing van de rentesystematiek en het renteomslagstelsel, de invoering van een verplichte set taakvelden en beleidsindicatoren, de standaardisatie van de gemeentelijke overhead en wijziging van de raming en verantwoording van investeringen met een maatschappelijk nut. De financiële gevolgen van deze stelselwijzigingen worden voor het eerst zichtbaar in de begroting 2017.

Onvoorzien/incidenteel.

Het budget voor onvoorzien/incidenteel bedroeg in basis € 1,7 miljoen. Hiervan was ten tijde van het opstellen van de Najaarsnota nog € 330.000 beschikbaar. Het budget is in de loop van 2016 ingezet voor dekking van het financieel nadeel (€ 240.000) door het doorschuiven van de boven trendmatige verhoging van de OZB en voor dekking van de budgetten (€ 1,1 miljoen), in het kader van de Voorjaarsnota door de raad beschikbaar gesteld voor het oplossen van knelpunten in het beleid en de bedrijfsvoering. Tot slot is € 25.000 ingezet voor een budget voor invoering van kentekenregistratie aan de Brink.

Vennootschapsbelasting.

Gemeenten vallen vanaf 2016 onder de heffing van de vennootschapsbelasting. We bereiden ons daar intern op voor. Onderdeel van die voorbereidingen is de inventarisatie van ondernemersactiviteiten die de gemeente Assen uitvoert en het inzichtelijk maken van

de kosten en opbrengsten die daaraan verbonden zijn. Daarnaast dienen de gemeentelijke administratie en de onderliggende processen op de aangifteplicht voor de vennootschapsbelasting te worden ingericht. De aangifte over het eerste belastingjaar 2016 dient in principe voor 1 juni 2017 te zijn voldaan.

Omdat het maken van winst geen onderdeel is van de maatschappelijke effecten die de gemeente Assen met het in uitvoering zijnde beleid wil bereiken, gaan we er in de begroting vanuit dat er niet of slechts marginaal sprake zal zijn van belastingdruk door de vennootschapsbelasting. We hebben de afdracht in de eindejaarprognose voor de Najaarsnota dan ook op 'nul' gesteld.

Gemeentelijke belastingen.

De heffing en invordering van gemeentelijke belastingen lopen volgens plan. Naar aanleiding van opmerkingen die de accountant daarover in het controleverslag bij de jaarrekening 2015 heeft gemaakt onderzoeken we de juistheid en volledigheid van de onderliggende basisregistraties (woz/ozb). Ook wordt de in SDA-verband tot stand gekomen samenwerking op het terrein van de belastingheffing en -invordering geëvalueerd.

We gaan er in de prognoses vanuit dat de belastingopbrengsten 2016 conform de ramingen in de begroting worden gerealiseerd. Mogelijk zijn op basis van het onderzoek nog over voorafgaande jaren opbrengsten te verkrijgen. Als daar sprake van is, worden ze opgenomen in de jaarrekening 2016.

Er loopt nog een onderzoek naar de mogelijkheden om de derving van de OZB-opbrengsten, in de afgelopen jaren ontstaan als gevolg van leegstand en waardedaling van bedrijfspanden, te compenseren. Bij de vaststelling van de OZB-tarieven voor 2017 komen we hier op bij de raad terug.

Financiering & belegging

Gemeentelijke financierings- en liquiditeitsposities zijn op orde. Verwachting is dat we dit jaar geen beroep meer behoeven te doen op de geld- en kapitaalmarkt.

De opbouw en samenstelling van de gemeentelijke leningenportefeuille is in 2015 en 2016 door conversie en consolidatie aanzienlijk verbeterd. Voorlopig laatste actie in dat verband is een medio dit jaar afgesloten vaste geldlening van € 15 miljoen met een looptijd van 60 jaar en een rente van rond 1,9 %. De gemiddelde rente die de gemeente Assen over haar lening portefeuille betaalt is hierdoor fors afgenomen.

De liquiditeitspositie is/wordt gunstig beïnvloed doordat het Rijk is overgegaan tot versnelde uitkering van de RSP-gelden die Assen voor bekostiging van de FlorijnAs projecten ontvangt. Voor het lopende jaar gaat in totaal om € 22 miljoen. Daarnaast houden we bij de beoorde-

ling van de liquiditeitspositie rekening met de geplande verkoop van een deel van de Enexis aandelen.

Het interne rentestelsel (hoogte en verdeling) moet met ingang van 2017 worden aangepast aan de gewijzigde marktsituatie en aan het nieuwe BBV. De voorbereidingen daartoe zijn gaande. De uitkomsten krijgen voor het eerst hun beslag in de begroting 2017. Het betreft weliswaar zuiver financieel technische operaties, maar het is niet uit te sluiten dat deze operatie niet geheel en al zonder begrotingseffecten zullen gaan verlopen. Dat wordt vooral veroorzaakt door de in Assen gebruikelijke annuïtaire afschrijvingsmethode. Voor het lopende jaar blijft het systeem ongewijzigd. Verwachting is dat de interne omslagrente met ingang van 2017 met 2,5 % kan worden verlaagd.

We hebben besloten medewerking te verlenen aan het verzoek van de raad van bestuur van Enexis om een deel van ons aandelenpakket aan het bedrijf te verkopen. De raad is hierover in september jongstleden geïnformeerd. Het verzoek van de raad van bestuur hangt samen met de vervroegde aflossing van de oude EDON-leningen. Het deel van de aandelen dat Enexis van Assen wil overnemen zal naar verwachting tussen 20 % en 40 % liggen. Duidelijkheid hierover ontstaat op het moment dat bekend is welke keuzes de aandeelhouders hebben gemaakt. De geschatte opbrengst voor Assen zal ongeveer tussen € 5,8 en € 11,6 miljoen komen te liggen. De transactie omvat tevens de gedeeltelijke aflossing van een nog bij Enexis uitstaande lening van € 2,0 miljoen. De per saldo vrij komende middelen worden toegevoegd aan de algemene reserve. De transactie heeft tot gevolg dat Assen na 2016 minder dividend en rente van Enexis zal gaan ontvangen. Dit nadeel ligt in de orde van grootte van € 125.000 à € 250.000 op jaarbasis. Hiervoor zal in de begroting 2017 dekking moeten worden aangegeven. We komen hier in de Voorjaarsnota 2017 op terug.

Er loopt een onderzoek naar de achtergronden en de factoren die een rol hebben gespeeld bij de correctie van de jaarcijfers 2013 van de Waterleiding Maatschappij Drenthe en de gevolgen daarvan voor de financiële positie van dat bedrijf. Dit mede naar aanleiding van de hierover door de raad van Assen aangenomen motie.

Reservepositie

De gemeentelijke reservepositie is op orde. In het kader van de financiële verantwoording over 2015 is, mede aan de hand van de stand van de reserves, de gemeentelijke weerstandscapaciteit gemeten. Deze was en blijft ruimschoots voldoende om boven de markt hangende risico's op te vangen.

De voor 2016 binnen het programma Algemeen Financieel Beleid geplande mutaties worden conform de begroting geëffectueerd.

Het onderzoek van de accountant heeft duidelijk gemaakt dat de verwerking van reservemutaties niet op alle punten aan de BBV-vereisten voldoet. Tevens is geconstateerd dat de kader stellende en controlerende rol van de raad voor de gemeentelijke reservepositie beter zou moeten worden vastgelegd en ingevuld. De raad kan hieraan via een vast te stellen 'kadernota reserves en voorzieningen' meer vorm en inhoud geven. De betreffende nota is inmiddels in voorbereiding. Planning is dat deze in december in de raad kan worden behandeld.

Op basis van de uitkomsten van de controle van de jaarrekening 2015 diende op onderdelen een onderlinge herschikking plaats te vinden tussen de voorzieningen en de bestemmingsreserves. Resultaat daarvan is dat de voorzieningen die betrekking hadden op de nog niet bestede RSP-gelden, maatschappelijke opvang en de inburgering zijn omgezet in bestemmingsreserves.

Herziening van het interne rentestelsel heeft invloed op de voeding en inzet van de zogenaamde amortisatiereserves. Deze zullen eveneens op de stelselwijziging moeten worden afgestemd. Vertrekpunt is dat deze aanpassingen budgettair neutraal verlopen.

Betere sturing

Kwaliteitsverbetering van de p&c-producten is een continu proces. Hieraan wordt ook in 2016 verder invulling gegeven. Op verzoek van de raad heeft de accountantscommissie advies uitgebracht en concrete voorstellen gedaan die moeten resulteren in een herinrichting van de gemeentelijke planning- en control cyclus. Hoofddoelen zijn meer transparantie en versterking van de kader stellende en controlerende rol van de raad. De voorstellen zijn in september opiniërend door de raad besproken. We wachten de einduitkomsten van de discussie over dit onderwerp in de raad af.

Financieel verhouding/gemeentefonds

Van belang voor het financiële beeld van de Najaarsnota zijn de maatregelen in de mei- en septembercirculaire. Over de inhoud van de meicirculaire is de raad tussentijds geïnformeerd.

Actuele thema's waren de ontwikkeling van de accresen, het hernieuwde uitstel van de afronding herijking van het gemeentefonds, het tussen VNG en kabinet gesloten akkoord over de verhoogde asielinstroom en extra middelen die het kabinet beschikbaar stelt voor de voorschoolse voorziening voor peuters. We hebben de compensatie die we denken te ontvangen in verband met de verhoogde instroom van asielzoekers voorlopig geraamd op jaarlijks € 700.00.

De septembercirculaire bevat de vertaling van de ka-

binetsvoornemens uit de rijksbegroting en de Miljoenennota 2017. Belangrijk daarin voor wat betreft het gemeentefonds zijn de afspraken die het kabinet heeft gemaakt over extra beleidsintensiveringen en de daarvoor in te zetten middelen. Het gemeentefonds profiteert daarvan op afstand via de 'trap op, trap af'-systematiek. Dit vertaalt zich zowel voor het lopende als voor de komende jaren in hogere accessen. Los daarvan heeft het kabinet besloten om via het gemeentefonds extra middelen, in dit geval € 100 miljoen aan gemeenten beschikbaar te stellen voor armoedebestrijding onder kinderen. De verdeling van deze middelen is nog niet bekend.

De afronding van de herijking van het gemeentefonds wacht nog op definitieve besluitvorming over de herverdeling van middelen in het cluster VHROSV (Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing). De bestuurlijke discussie hierover is nog steeds niet afgerond. Overigens zijn de positieve effecten hiervan voor Assen beperkt. De in beide circulaire aangekondigde maatregelen die omvang van de macrobudgetten in het sociaal domein raken, zijn grotendeels terug te voeren op reguliere loon- en prijsbijstelling en op onderwerpen waarover VNG en kabinet in het bestuurlijk overleg afspraken hebben gemaakt.

Er is de nodige kritiek op de systematiek van het gemeentefonds. De minister van BZK (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) heeft in dit verband dit jaar de aftrap gegeven voor een breed opgezette discussie over de (toekomstige) grondslagen waarop de voeding en verdeling van het fonds zijn gebaseerd.

Bezuinigingen/overige algemene dekkingsmiddelen

De op het programma Algemene Dekking drukkende bezuinigingen liggen op schema. De aanvankelijk voor 2016 in de planning staande eerste tranche van de bovemtrendmatige verhoging van de OZB is bij de behandeling van de begroting 2016 door de raad met een jaar doorgeschoven. De eerste stap staat nu voor het eerst vanaf 2017 in de planning.

De in de begroting op dit product geraamde stel- en correctieposten vallen in de realisatie vrij. De in werkelijkheid optredende financiële effecten maken onderdeel uit van de programmaprognoses waar ze feitelijk toe behoren.

Bijzonder punt van aandacht is dat verband zijn de middelen die Assen in de periode 2016-2020 van het Rijk ontvangt als tijdelijke compensatie voor de financiële nadelen van de herijking gemeentefonds en de invoering van de objectieve verdeelmodellen in het sociaal domein. De middelen zijn niet geoormerkt, het gaat om zogenaamde algemene dekkingsmiddelen. In 2016 bedraagt de tegemoetkoming die Assen op basis van de cumulatierегeling uit het gemeentefonds ontvangt € 1,2 miljoen. Door de raad is geen specifieke bestemming aan de middelen gegeven; ze zijn als risicobuffer in de begroting 2016 geraamd en kunnen, ook gelet op het feit dat zich binnen het sociaal domein geen financiële tegenvallers voordoen vrijvallen ten gunste van de algemene middelen, zo nodig de eindejaarpoggnose 2016.

Algemeen financieel beleid

(bedragen * € 1.000)

Beleidsthema	Actueel jaarbudget	Realisatie t/m aug	Prognose	Saldo	V / N
lasten					
Onvoorzien/incidenteel	346	0	346	0	
Belastingheffing	145	54	145	0	
Financiering/Belegging	263	210	341	-78	N
Gemeentefonds	200	90	22.989	-22.789	N
Bezuinigingstaakstelling	944	1	700	244	V
Reserves en voorzieningen	660	0	660	0	
Saldi kostenplaatsen	-5.937	0	-5.145	-792	N
Saldo	0	0	0	0	
Totaal lasten	-3.378	355	20.037	-23.415	N
baten					
Onvoorzien/incidenteel	0	0	0	0	
Belastingheffing	16.405	14.880	16.405	0	
Financiering/Belegging	9.925	843	9.713	-212	N
Gemeentefonds	159.325	117.190	184.520	25.195	V
Bezuinigingstaakstelling	687	683	760	74	V
Reserves en voorzieningen	0	0	0	0	
Saldi kostenplaatsen	0	0	0	0	
Saldo	0	0	0	0	
Totaal baten	186.341	133.595	211.398	25.057	V
Totaal saldo van baten en lasten	189.720	133.240	191.361	1.641	V
mutaties in reserves					
storting reserves	3.835	0	2.714	1.121	V
beschikking reserves	6.676	0	6.676	0	
totaal mutaties in reserves	2.840	0	3.962	1.121	V
Resultaat	192.560	133.240	195.323	2.763	V

Toelichting afwijkingen

Programmaresultaat

De eindejaarsprognose voor het programma Algemeen Financieel Beleid vertoont een positief resultaat van € 2,7 miljoen. Ter toelichting op dat resultaat het volgende.

Onvoorzien/incidenteel

Er resteert nog een budget van € 346.000 voor dekking van in 2016 optredende 'onvoorzien uitgaven'. Als hier geen gebruik van hoeft te worden gemaakt valt het restantbudget vrij ten gunste van het rekeningresultaat.

Vennootschapsbelasting

In de eindejaarsprognose 2016 is er van uitgegaan dat Assen in 2016 geen vennootschapsbelasting afdraagt. Reden daarvoor is dat het maken van winst niet tot de maatschappelijke effecten behoort die met het in uitvoering zijnde beleid worden nagestreefd.

Gemeentelijke belastingen

Verwachting op basis van het beeld eind augustus is dat de perceptiekosten en de belastingopbrengsten dit jaar conform de begroting verlopen. Omvang van mogelijk nog over eerdere jaren te verkrijgen opbrengsten was ten tijde van het opstellen van de najaarsnota nog niet bekend. Deze worden, als daar sprake van is, verantwoord in de jaarrekening 2016.

Financiering en belegging € 300.000 N

Als gevolg van de gunstiger stand van de reserves zal de omvang van de zogenaamde 'bespaarde rente' die aan het product financiering en belegging wordt toegerekend € 950.000 hoger uitvallen dan geraamd.

In verband met het tussentijds afsluiten van een nieuwe vaste geldlening was € 78.000 aan bemiddelingskosten verschuldigd. De opbrengst van € 1,1 miljoen door de aflossing van de achtergestelde EDON-lening en de afboeking ervan verlopen, anders dan in de Voorjaarsnota geraamd, rechtstreeks via de balans en niet via de exploitatie. Dit betreft een financieel-administratieve correctie.

Financieel verhouding/gemeentefonds € 2,4 miljoen V

Op grond van de mei- en septembercirculaire valt de reguliere uitkering uit het gemeentefonds 2016 naar verwachting € 2,2 miljoen hoger uit dan bij de Voorjaarsnota geraamd. Hoofdoorzaken zijn door het kabinet doorgevoerde bijstellingen in de hoogte van de decentralisatie- en integratie-uitkeringen sociaal domein van in totaal € 1,4 miljoen. Deze middelen zijn bestemd voor kostendekking van de Wmo, de jeugdzorg en de participatie.

Daarnaast zijn in 2016 tussen kabinet en VNG afspraken gemaakt over, dan wel komen middelen beschikbaar als compensatie voor de kosten die gemeenten moeten maken in verband met de verhoogde instroom van asielzoekers. We hebben het Asser aandeel in deze middelen als aanname voorlopig geraamd op € 700.000. Het werkelijk in 2016 (en 2017) uit te keren bedrag is afhankelijk van het werkelijk aantal geplaatste statushouders.

Verder is sprake van een beperkte positieve bijstelling van rond € 100.000 als gevolg van de in de septembercirculaire door het kabinet gepresenteerde nieuwe groeicijfers voor het gemeentefonds. Tot slot ontvangt Assen dit jaar een na-uitkering over voorafgaande jaren van € 150.000.

Het Rijk heeft er al in een eerder stadium voor gekozen om de RSP-gelden die Assen in het kader van de FlorijnAs ontvangt via de algemene uitkering aan onze gemeente uit te keren. Voor het lopende jaar is de omvang van die uitkering bepaald op € 22,8 miljoen. Deze bijstelling is nieuw ten opzichte van de Voorjaarsnota.

De prognose van de uitkering uit het gemeentefonds 2016 komt, rekening houdend met de mutaties uit de circulaire en de in 2016 uit te keren RSP-gelden, in totaal uit op € 184,3 miljoen.

Overige algemene dekkingsmiddelen/ bezuinigingen € 250.000 V

De stel- en correctieposten (waaronder de tijdelijk op dit product geparkeerde middelen die Assen als na-deelgemeente op grond van de zogenaamde cumulatiereregeling ontvangt) vallen in de realisatie vrij. Dit levert op dit product een voordeel op van € 950.000. De werkelijk optredende financiële effecten maken onderdeel uit van de programma-prognoses waar ze feitelijk toebehoren. De geparkeerde cumulatiemiddelen ad € 1,2 miljoen vallen, omdat hier geen rechtstreekse verplichtingen tegenover staan, vrij ten gunste van het resultaat.

Als financiële achtervang/dekking van in 2016 optredende meerkosten door de verhoogde instroom van asielzoekers is een stelpost van € 700.000 in de eindejaarsprognose opgenomen. Dit is afgestemd op de middelen die hiervoor in 2016 naar verwachting via het gemeentefonds worden ontvangen.

Stortingen en onttrekkingen aan reserves € 1,1 miljoen V

De reguliere stortingen in en onttrekkingen aan de reserves binnen het programma worden volgens plan gerealiseerd. De bij de Voorjaarsnota geraamde toevoeging aan de reserves voor de aflossing van de achtergestelde lening EDON-lening van € 1,1 miljoen komt in de realisatie te vervallen. Afwikkeling van deze transactie loopt niet via de exploitatie. Zie ook de toelichting hiervoor bij 'Financiering'.

Saldi kostenplaatsen/intern renteresultaat € 800.000 N

Het nadeel in de interne renteverdeling is in hoofdzaak het gevolg van de extra toerekening van rente over de eigen reserves en voorzieningen. Hierdoor neemt het geraamde positieve resultaat van de interne renteverdeling met € 950.000 af. Hier tegenover staat de extra toerekening van de bespaarde rente aan het product 'Financiering' als voordeel tegenover.

Bezuinigingen Algemeen financieel beleid		bedragen in € * 1.000		
Programma/beleidsthema	bezuinigingsmaatregel	begroot	prognose	status
Bezuinigingen bestuursperiode 2015-2018 (Minderen met Maat)				
Belastingheffing	Boventrendmatige aanpassing OZB (+ 1,5%)	-		
Onvoorzien/Incidenteel	Afvoeren deel van het budget incidentele ruimte	500	500	
Overige algemene middelen	Afzien toekenning prijscompensatie	450	450	
	Afvoeren stelpost bijzondere bijstand	450	450	
	Afzien van indexatie reserves	550	550	
	Inzet vrijval kapitaallasten (ivm vertraging in uitvoering)	300	300	
Totaal Algemeen financieel beleid		2.250	2.250	

Toelichting afwijkingen

Boventrendmatige verhoging OZB

De raad heeft in het kader van de beraadslagingen en vaststelling van de Begroting en de tarieven voor 2017

besloten om de voor 2016 en 2017 geplande boven-trendmatige verhoging van de OZB met een jaar te vertragen en door te schuiven naar 2017, respectievelijk 2018.

Overzicht lasten en baten per programma en beleidsthema

Programma's en beleidsthema's (bedragen x € 1.000)	LASTEN				BATEN				SALDO				V/N
	Actueel	Realisatie	Prognose	Saldo	Actueel	Realisatie	Prognose	Saldo	Actueel	Realisatie	Prognose	Saldo	
	Budget	t/m aug			Budget	t/m aug			Budget	t/m aug			
Wonen in Assen													
Woningbouw/woonplan	1.521	153	1.452	69	1.424	748	1.424	0	-97	594	-28	69	V
Openbare ruimte	12.475	7.217	12.011	464	8.400	7.414	8.406	6	-4.076	197	-3.605	471	V
Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	374	322	374	0	0	0	0	0	-374	-322	-374	0	
Duurzaamheid	5.012	3.801	4.690	321	8.698	7.551	8.319	-379	3.687	3.750	3.629	-58	N
Programmaresultaat vóór bestemming	19.382	11.493	18.528	854	18.522	15.713	18.149	-373	-860	4.220	-379	482	V
Storting in c.q. onttrekking aan reserves	113	0	527	-414	715	68	715	0	602	68	188	-414	N
Programmaresultaat ná bestemming	19.495	11.493	19.054	440	19.236	15.781	18.864	-373	-258	4.288	-191	68	V
Werken in Assen													
Werkgelegenheid	55.146	37.194	54.737	409	28.868	19.181	28.561	-307	-26.279	-18.013	-26.176	103	V
Economische ontwikkeling en innovatie	1.626	1.087	1.400	226	170	70	120	-50	-1.456	-1.017	-1.280	176	V
FlorijnAs	37.821	-1.285	35.100	2.721	37.821	-1.286	35.100	-2.721	0	-1	0	0	
Programmaresultaat vóór bestemming	94.594	36.996	91.237	3.357	66.859	17.966	63.781	-3.078	-27.735	-19.031	-27.456	279	V
Storting in c.q. onttrekking aan reserves	252	0	413	-161	353	0	225	-128	101	0	-188	-289	N
Programmaresultaat ná bestemming	94.845	36.996	91.650	3.195	67.211	17.966	64.006	-3.205	-27.634	-19.031	-27.644	-10	N
Meedoen in Assen													
Jeugdzorg	21.111	12.428	21.581	-470	0	261	625	625	-21.111	-12.167	-20.956	155	V
Wmo, gezondheidszorg en vrijwilligerswerk	60.195	22.680	54.205	5.990	3.426	1.039	2.517	-909	-56.770	-21.641	-51.688	5.082	V
Mijn Buurt Assen	3.454	2.434	3.519	-65	50	17	118	68	-3.404	-2.417	-3.401	3	V
Meedoenbeleid	3.035	1.849	3.130	-95	0	-62	0	0	-3.035	-1.910	-3.130	-95	N
Sport	436	234	376	60	0	10	10	10	-436	-224	-366	70	V
Schuldhelpverlening	770	430	1.100	-330	0	-47	0	0	-770	-476	-1.100	-330	N
Onderwijs	48.771	1.557	48.121	650	46.525	554	46.525	0	-2.246	-1.003	-1.596	650	V
Programmaresultaat vóór bestemming	137.772	41.611	132.032	5.740	50.001	1.772	49.795	-206	-87.771	-39.839	-82.237	5.534	V
Storting in c.q. onttrekking aan reserves	0	0	6.420	-6.420	0	0	0	0	0	0	-6.420	-6.420	N
Programmaresultaat ná bestemming	137.772	41.611	138.452	-680	50.001	1.772	49.795	-206	-87.771	-39.839	-88.657	-886	N

Programma's en beleidsthema's (bedragen x € 1.000)	LASTEN				BATEN				SALDO				V/V
	Actueel	Realisatie	Prognose	Saldo	Actueel	Realisatie	Prognose	Saldo	Actueel	Realisatie	Prognose	Saldo	
	Budget	t/m aug			Budget	t/m aug			Budget	t/m aug			
Aantrekkelijk Assen													
Aantrekkelijke binnenstad	155	51	130	25	25	8	25	0	-130	-43	-105	25	V
Cultureel Hart	9.706	7.374	9.531	175	0	0	0	0	-9.706	-7.374	-9.531	175	V
Evenementen	1.130	1.086	1.140	-10	194	386	386	192	-936	-700	-754	182	V
Parkeren	321	285	330	-9	1.702	1.216	1.682	-20	1.382	932	1.352	-30	N
Veiligheid	3.216	2.432	3.211	5	16	173	179	163	-3.200	-2.259	-3.032	168	V
Programmaresultaat vóór bestemming	14.528	11.227	14.342	186	1.937	1.783	2.272	335	-12.591	-9.444	-12.070	521	V
Storting in c.q. onttrekking aan reserves	0	0	0	0	2.374	0	2.209	-165	2.374	0	2.209	-165	N
Programmaresultaat ná bestemming	14.528	11.227	14.342	186	4.312	1.783	4.481	170	-10.216	-9.444	-9.861	356	V
Samen werken aan Assen													
Bestuur	2.799	1.487	2.774	25	0	21	0	0	-2.799	-1.466	-2.774	25	V
Regionale samenwerking	129	166	129	0	0	0	0	0	-129	-166	-129	0	
Dienstverlening	2.478	1.233	2.073	405	1.042	852	1.142	100	-1.436	-381	-931	505	V
Programmaresultaat vóór bestemming	5.407	2.886	4.977	430	1.042	873	1.142	100	-4.365	-2.013	-3.835	530	V
Storting in c.q. onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Programmaresultaat ná bestemming	5.407	2.886	4.977	430	1.042	873	1.142	100	-4.365	-2.013	-3.835	530	V
Bedrijfsvoering													
Bedrijfsvoering	53.230	32.137	51.315	1.915	9.346	4.515	8.231	-1.115	-43.884	-27.621	-43.084	800	V
Programmaresultaat vóór bestemming	53.230	32.137	51.315	1.915	9.346	4.515	8.231	-1.115	-43.884	-27.621	-43.084	800	V
Storting in c.q. onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Programmaresultaat ná bestemming	53.230	32.137	51.315	1.915	9.346	4.515	8.231	-1.115	-43.884	-27.621	-43.084	800	V
Vastgoed en Grondbedrijf													
Vastgoed	32.705	18.303	32.719	-14	13.932	7.901	14.033	101	-18.773	-10.402	-18.686	87	V
Grondbedrijf	3.971	0	3.971	0	4.098	0	4.098	0	126	0	126	0	
Programmaresultaat vóór bestemming	36.676	18.303	36.690	-14	18.029	7.901	18.130	101	-18.647	-10.402	-18.560	87	V
Storting in c.q. onttrekking aan reserves	126	0	126	0	591	0	591	0	465	0	465	0	
Programmaresultaat ná bestemming	36.802	18.303	36.816	-14	18.620	7.901	18.721	101	-18.182	-10.402	-18.095	87	V

Programma's en beleidsthema's (bedragen x € 1.000)	LASTEN				BATEN				SALDO				V/N
	Actueel	Realisatie	Prognose	Saldo	Actueel	Realisatie	Prognose	Saldo	Actueel	Realisatie	Prognose	Saldo	
	Budget	t/m aug			Budget	t/m aug			Budget	t/m aug			
Algemeen financieel beleid													
Onvoorzien/incidenteel	346	0	346	0	0	0	0	0	-346	0	-346	0	
Belastingheffing	145	54	145	0	16.405	14.880	16.405	0	16.260	14.826	16.260	0	
Financiering/Belegging	263	210	341	-78	9.925	843	9.713	-212	9.662	632	9.372	-290	N
Gemeentefonds	200	90	22.989	-22.789	159.325	117.190	184.520	25.195	159.125	117.100	161.531	2.406	V
Bezuinigingstaakstelling	944	1	700	244	687	683	760	74	-258	682	60	318	V
Reserves en voorzieningen	660	0	660	0	0	0	0	0	-660	0	-660	0	
Saldi kostenplaatsen	-5.937	0	-5.145	-792	0	0	0	0	5.937	0	5.145	-792	N
Saldo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Programmaresultaat vóór bestemming	-3.378	355	20.037	-23.415	186.341	133.595	211.398	25.057	189.720	133.240	191.361	1.641	V
Storting in c.q. onttrekking aan reserves	3.835	0	2.714	1.121	6.676	0	6.676	0	2.840	0	3.962	1.121	V
Programmaresultaat ná bestemming	457	355	22.751	-22.294	193.017	133.595	218.074	25.057	192.560	133.240	195.323	2.763	V
RESULTAAT VÓÓR BESTEMMING	358.210	155.007	369.158	-10.948	352.077	184.118	372.898	20.822	-6.133	29.110	3.740	9.874	V
Saldo onttrekkingen/stortingen	4.326	0	10.200	-5.874	10.708	68	10.416	-293	6.382	68	216	-6.166	N
RESULTAAT NÁ BESTEMMING	362.536	155.007	379.358	-16.822	362.785	184.186	383.314	20.529	249	29.178	3.956	3.707	V